

На основу члана 6. став 2. Уредбе о садржини и начину вођења информационог система, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС”, број 112/09),

Министар животне средине, рударства и просторног планирања доноси

ПРАВИЛНИК

о Националној листи индикатора заштите животне средине

"Службени гласник РС", број 37 од 31. маја 2011.

Члан 1.

Овим правилником прописује се Национална листа индикатора заштите животне средине (у даљем тексту: Национална листа индикатора).

Национална листа индикатора дата је у Прилогу – Национална листа индикатора заштите животне средине, који је одштампан уз овај правилник чини његов саставни део.

Члан 2.

Национална листа индикатора садржи општи опис индикатора и индикаторе тематских целина разврстане на тематска подручја.

Општи опис индикатора обухвата:

- 1) значај на националном и међународном нивоу;
- 2) релевантност за извештавање коришћењем датог индикатора;
- 3) мерљивост и статистичку исправност индикатора;
- 4) једноставност и лакоћу разумевања;
- 5) економску оправданост.

Члан 3.

Структура података у Националној листи индикатора подељена је према категоријама у тематске целине, и то:

- 1) ваздух и климатске промене;
- 2) воде;
- 3) природа и биолошка разноврсност;
- 4) земљиште;
- 5) отпад;
- 6) бука;

- 7) нејонизујуће зрачење;
- 8) шумарство, лов и риболов;
- 9) одрживо коришћење природних ресурса;
- 10) привредни и друштвени потенцијали и активности од значаја за животну средину;
- 11) међународна и национална законска регулатива, као и мере (стратегије, планови, програми, споразуми), извештаји и остала документа и активности из области заштите животне средине;
- 12) субјекти система заштите животне средине.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-45/2011-05

У Београду, 24. маја 2011. године

Министар,

др **Оливер Дулић**, с.р.

НАЦИОНАЛНА ЛИСТА ИНДИКАТОРА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. Општи опис индикатора

Значај на националном и међународном нивоу	Индикатор пружа информације или описује појаве у области животне средине на националном нивоу. Уколико је могуће, индикатор је усклађен са међународно прихваћеним индикаторима ради поређења на том нивоу.
Релевантност за извештавање коришћењем датог индикатора	Индикатор обезбеђује информације на нивоу погодном за креирање националне политике, стратегија, закона и подзаконских аката. Индикатор представља најбоље мерило узрока, стања, последица и ефеката програма управљања животном средином. Релевантност извештавања коришћењем датог индикатора.
Мерљивост и статистичка исправност индикатора	Индикатор се мери и прати систематски и доследно током времена ради извештавања о одговарајућим трендовима. Индикатор је изведен из података високог нивоа поузданости уз одговарајућу статистичку и методолошку исправност. Уколико је могуће, индикатор може бити разложен ради детаљнијег приказа информација које садрже параметри од којих је креиран.
Једноставност и лакоћа разумевања	Индикатор је једноставан и лак за разумевање Промене вредности индикатора могу се једноставно повезати са побољшањем односно погоршањем посматране појаве у животној средини.
Економска оправданост	Уколико је могуће, индикатор је базиран на већ постојећим подацима и информацијама. Мониторинг и израда индикатора не доводи до неоправданих трошкова.

2. Индикатори тематских целина

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.1.	1.1. Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO_2, NO_2, PM_{10}, O_3
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор претставља број дана у току године с прекорачењем граничних вредности квалитета ваздуха у односу на загађење ваздуха са SO_2 , NO_2 , PM_{10} и O_3 у урбаним и руралним подручјима. Индикатором се описује стање животне средине у смислу квалитета ваздуха тј. мере његовог загађења.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се рачуна на основу података државне и локалних мрежа за праћење квалитета ваздуха из измерених просечних часовних, 24-часовних вредности концентрација SO_2 , NO_2 , PM_{10} и максималних осмочасовних вредности концентрација O_3 .
Јединица мере	Број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11); – Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10 и 75/10); – Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 004 – Exceedance of air quality limit values in urban areas.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Национална и локалне мреже за мониторинг квалитета ваздуха Учесталост прикупљања података - у складу са законским обавезама и коришћеним методама за мониторинг (од 1 сат до годишњег извештавања)
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 15. фебруара текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.2.	<i>1.2. Годишња температура ваздуха</i>
Тематско подручје	Утицаји
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор представља одступање средње годишње температуре ваздуха за подручје Републике Србије у односу на климатолошку нормалу 1961-1990. Индикатор је директно повезан са стањем климатског система и показује тренд промена средње годишње температуре ваздуха. Подиндикатори: 1. Максимална температура ваздуха; 2. Минимална температура ваздуха.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се рачуна из сатних/дневних/годишњих података о температури ваздуха измерених у мрежи метеоролошких станица за појединачну годину и просека за период 1961-1990.
Јединица мере	Нормализована стандардна девијација у односу на период 1961-1990
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о ратификацији Конвенције о Светској метеоролошкој организацији („Службени лист ФНРЈ-Међународни уговори”, број 80/48); – Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 2/97) - UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change No.2/97); – Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11); – Закон о метеоролошкој и хидролошкој делатности („Службени гласник РС”, број 88/10); – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>, Economic Commission for Europe, UN, 2007-UNECE B4-Air Temperature.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички хидрометеоролошки завод Србије Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 15. фебруара текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.3.	<i>1.3. Годишња количина падавина</i>
Тематско подручје	Утицаји
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор претставља одступање годишњих количина падавина за подручје Србије од климатолошке нормале 1961-1990. Падавине су један од најважнијих елемената климе јер обнављају изворе свеже воде (површинске и подземне) и тако утичу на све компоненте животне средине.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се рачуна из података о дневним/месечним/годишњим количинама падавина за појединачну годину и њиховим одступањима од нормале. Подиндикатори: 1. Летње количине падавина; 2. Зимске количине падавина.
Јединица мере	Нормализована стандардна девијација логаритма годишњих падавина за подручје Србије
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о ратификацији Конвенције о Светској метеоролошкој организацији („Службени лист ФНРЈ-Међународни уговори”, број 80/48); – Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 2/97) - UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change); – Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11); – Закон о метеоролошкој и хидролошкој делатности („Службени гласник РС”, број 88/10); – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>, Economic Commission for Europe, UN, 2007-UNECE B5-Atmospheric precipitation
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички хидрометеоролошки завод Србије Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 15. фебруара текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.4.	<i>1.4. Потрошња супстанци које оштећују озонски омотач</i>
Тематско подручје	Утицаји
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор претставља укупну потрошену количину супстанци које оштећују озонски омотач (ODS). Индикатор је мера притиска на животну средину супстанцама које оштећују озонски омотач. ODS супстанце су хлорофлуороугљеници, други потпуно халогеновани хлорофлуороугљеници, халони, хлорофлуороугљоводоници, угљен тетраклади, 1,1,1-трихлороетан, метил бромид, бромфлуороугљоводоници и бромхлорометан, у складу са одредбама Монреалског протокола о супстанцама које оштећују озонски омотач са свим амандманима, било да су саме или у смешама, нове, сакупљене, обновљене или обрађене.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се рачуна из података о националној потрошњи ODS супстанци која се израчунава као биланс увоза и извоза. Потрошња поједине супстанце се множи са одговарајућим фактором оштећења озона и представља у ODP тонама.
Јединица мере	тона ODP
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09) – Уредба о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци („Службени гласник РС”, број 22/10)
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство животне средине, рударства и просторног планирања Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 15. фебруара текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.5.	<i>1.5. Емисија закисељавајућих гасова (NO_x, NH_3 и SO_2)</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Емисијом закисељавајућих гасова повећава се њихова концентрација у ваздуху што доводи до промене хемијске равнотеже у животној средини. Индикатор показује тренд и укупне антропогене емисије закисељавајућих гасова NO_x , NH_3 и SO_2 изражених преко процене потенцијалне вредности закисељавања.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Укупне емитоване количине закисељавајућих гасова се израчунавају множењем вредности емитоване количине сваког од гасова са одговарајућим потенцијалним фактором закисељавања. $E = E_i \cdot k_i$, где су: E – укупна емитована количина закисељавајућих гасова i – загађујуће материје (NO_x , NH_3 и SO_2) E_i – укупна емитована количина загађујуће материје k_i – потенцијални фактор закисељавања. Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом ЕМЕР/ЕЕА, према UNECE Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима и Директиви 2001/81/EC о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants).
Јединица мере	kt/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); – Уредба о методологији за прикупљање података за Национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 81/10); – Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ-Међународни уговори”, број 11/86); – Директива 2001/80/EC о ограничењу емисија одређених загађујућих материја у ваздух из великих ложишта; (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants); – Директива 2001/81/EC о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants); – Европска агенција за животну средину – EEA CSI 001 - Emissions of acidifying substances.

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички хидрометеоролошки завод и Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Док достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.6.	<i>1.6. Емисија прекурсора озона (NO_x, CO, CH₄ и NMVOC)</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Прекурсори озона јесу супстанце које доприносе формирању приземног, односно тропосферског озона. Индикатор показује укупну емисију и тренд прекурсора приземног озона (NO_x, CO, CH₄ и NMVOC) изражених преко процене потенцијалне вредности формирања приземног озона.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Укупна количина емитованих прекурсора приземног озона се израчунава множењем вредности емитоване количине сваког од гасова са одговарајућим потенцијалним фактором. $E = E_i \cdot k_i$ где су: E – укупна емитована количина прекурсора озона i – загађујуће материје (NO_x, CO, CH₄ и NMVOC) E_i – укупна емитована количина загађујуће материје k_i – потенцијални фактор. Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом ЕМЕР/ЕЕА, према UNECE Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима и Директиви 2001/81/EC, о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants).
Јединица мере	kt/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); – Уредба о методологији за прикупљање података за национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 81/10); – Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ-Међународни уговори”, број 11/86); – Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе („Службени лист СРЈ- Међународни уговори”, број 2/97); – Директива 2001/80/EC - о ограничењу емисија одређених загађујућих материја у ваздух из великих ложишта (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants); – Директива 2001/81/EC - о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants); – Европска агенција за животну средину - EEA CSI 002 - Emissions of ozone precursors.
Извор и доступност података и периодичност	Републички хидрометеоролошки завод и Агенција за заштиту животне средине

сакупљања података	Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.7.	<i>1.7. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора суспендованих честица (PM₁₀, NO_x, NH₃ и SO₂)</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупну емисију и тренд примарних суспендованих честица мањих од 10µm (PM ₁₀) и секундарних прекурсора честица NO _x , NH ₃ и SO ₂ изражених преко процене потенцијалне вредности формирања суспендованих честица.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Укупна количина емитованих примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора се израчунава множењем вредности емисије сваког од гасова са одговарајућим потенцијалним фактором. $E = E_i \cdot k_i$ где су: E – укупна емитована количина суспендованих честица и њихових прекурсора i – загађујуће материје (PM₁₀, NO_x, NH₃ и SO₂) E_i – укупна емитована количина загађујуће материје k_i – потенцијални фактор. Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом ЕМЕР/ЕЕА, према UNECE Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима и Директиви 2001/81/EC - о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери.
Јединица мере	kt/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); – Уредба о методологији за прикупљање података за национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 81/10); – Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ-Међународни уговори”, број 11/86); – Директива 2001/80/EC о ограничењу емисија одређених загађујућих материја у ваздух из великих ложишта (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants); – Директива 2001/81/EC - о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants) Европска агенција за животну средину - EEA CSI 002 - Emissions of primary particles and secondary particulate matter precursors.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички хидрометеоролошки завод и Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње

Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину
---	--

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.8.	<i>1.8. Емисија гасова са ефектом стаклене баште</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупну емисију, тренд и понор директних и индиректних гасова са ефектом стаклене баште. Директни гасови са ефектом стаклене баште (CO₂, N₂O, CH₄, SF₆, HFC, PFC) су гасовити састојци атмосфере који апсорбују и реемитују инфрацрвено зрачење и у атмосферу доспевају природним путем или као последица људских активности. Индиректни гасови са ефектом стаклене баште (CO, SO₂, NO_x и NMVOC) су гасовити састојци атмосфере, који представљају прекурсоре озона, сулфата и аеросола, а утичу на климатске промене. Потенцијалом глобалног загревања изражава се утицај сваког од гасова на глобално загревање.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Укупна количина емитованих гасова са ефектом стаклене баште се приказује према секторима: – енергетика; – индустријски процеси; – примена растварача; – коришћење земљишта и промене у коришћењу земљишта и шумарство; – пољопривреда; – управљање отпадом. Количина емитованих директних гасова са ефектом стаклене баште се израчунава множењем обима активности са одговарајућим емисионим фактором. $E_i = A \cdot EF_i$ где су: E_i – емитована количина загађујуће материје i – загађујућа материја A – обим активности EF_i – емисиони фактор одговарајуће загађујуће материје. Подиндикатори: 1. Емисија угљендиоксида (CO₂); 2. Емисија азотсубоксида (N₂O); 3. Емисија метана (CH₄); 4. Емисија сумпорхексафлуорида (SF₆); 5. Емисија флуоругљоводоника (HFC); 6. Емисија перфлуоругљоводоника (PFC); 7. Емисија угљенмоноксида (CO); 8. Емисија сумпордиоксида (SO₂); 9. Емисија оксида азота (NO_x); 10. Емисија неметанских испарљивих органских једињења (NMVOC). Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом IPCC, према Оквирној конвенцији Уједињених нација о промени климе и методологијом ЕМЕР/ЕЕА, према UNECE Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима и Директиви 2001/81/EC о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants).

Јединица мере	Gg CO ₂ eq/год и Gg/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	— Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); — Уредба о методологији за прикупљање података за национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 81/10); — Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); — Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе („Службени лист СРЈ- Међународни уговори”, број 2/97); — Закон о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе („Службени гласник РС- Међународни уговори”, број 88/07); — Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ- Међународни уговори”, број 11/86); — Директива 2001/80/ЕС о ограничењу емисија одређених загађујућих материја у ваздух из великих дожишта (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 october on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants); — Директива 2001/81/ЕС о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive of the European Parliament and of the Council of 23 October on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants); — Европска агенција за животну средину - EEA CSI 010; — Greenhouse gas emission trends.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине и Републички хидрометеоролошки завод Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.9.	<i>1.9. Пројекција емисија гасова са ефектом стаклене баште</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује пројекције које се односе на будуће емисије и поноре гасова са ефектом стаклене баште у складу са сценаријима до 2020. године. Обухваћени су: 1. сценарио без мера, 2. сценарио са мерама и 3. сценарио с додатним мерама. Политика и мере се односе на законо-давни и институционални оквир и инструменте, односно мере за спровођење политике ублажавања климатских промена.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом IPCC, према Оквирној конвенцији Уједињених нација о промени климе.
Јединица мере	Mt CO ₂ eq/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	— Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09) — Уредба о методологији за прикупљање података за национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 81/10); — Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе („Службени лист СРЈ- Међународни уговори”, број 2/97); — Закон о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе („Службени гласник РС- Међународни уговори”, број 88/07); — Европска агенција за животну средину - EEA CSI 011 – Greenhouse gas emission projections.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.10.	<i>1.10. Емисија тешких метала</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупну емисију антропогених емисија тешких метала, као што су Cd, Hg, Pb, As, Cr, Cu, Ni, Se и Zn.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци се прикупљају и обрађују у складу са методологијом ЕМЕР/ЕЕА, према UNECE Конвенцији о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима и Директиви 2001/81/EC о националним квотама емисија за одређене загађујуће материје у атмосфери (Directive 2001/81/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2001 on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants).
Јединица мере	t/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); – Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ-Међународни уговори”, број 11/86); – Европска агенција за животну средину - EEA APE 005 - Heavy metal (HM) emissions.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички хидрометеоролошки завод и Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	1. ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
1.11.	<i>1.11. Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја (UPOPs)</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупну емисију антропогених емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја из различитих извора, а према категоријама дефинисаним Уредбом о методологији за прикупљање података за национални инвентар ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих супстанци.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци се прикупљају у складу са методологијом UNEP, према Стокхолмској конвенцији о дуготрајним органским загађујућим супстанцама.
Јединица мере	t/год
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о методологији за прикупљање података за национални инвентар ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих супстанци („Службени гласник РС”, број 76/10); – Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС”, број 71/10 и 6/11-испр.); – Закон о потврђивању Стокхолмске конвенције о дуготрајним органским загађујућим супстанцама („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 42/09); – Закон о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ-Међународни уговори”, број 11/86).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.12.	2.12. Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати концентрације биолошке потрошње кисеоника (БПК₅) и амонијума (NH₄ – N) у рекама и обезбеђује меру стања површинских вода у смислу биоразградивог органског оптерећења и амонијума. Концентрација БПК₅ представља потребу организама, који конзумирају оксидоване органске материје, за кисеоником и основни је индикатор загађености површинских вода органским материјама. Потребна количина кисеоника пропорционална је присутној количини органских материја. Органско загађење доводи до високе стопе метаболичких процеса који захтевају кисеоник што доводи до недостатка кисеоника и појаве анаеробних услова при којима трансформација азота у редуковане форме заузврат доводи до повећања концентрације амонијума, који је отрован за водене животиње изнад одређене концентрације, у зависности од температуре воде, салинитета и pH вредности. Амонијум је индикатор могуће бактеријске активности људског и животињског отпада који преко канализационог система или спирањем доспева у површинске воде.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као медијана средњих годишњих вредности БПК₅ и (NH₄ – N) измерених на мерним местима. Mann – Kendall тестом и непараметријском Sen'S методом, одређује се постојање и оцена интензитета тренда. Програм за праћење и концентрација БПК₅ и амонијума треба да буде базиран на просторној и временској динамици индикатора. Број надзорних места и њихова локација треба да омогуће прикупљање информација о вредности БПК₅ и амонијума за главне морфолошке типове водотока и у осталим површинским водама које су изложене антропогеном оптерећењу. Време узорковања треба да одговара хидролошким фазама, док учесталост узорковања треба да одражава потребу за аутентичним статистичким информацијама. Треба обезбедити методолошку и метеоролошку униформност у контроли и обрада података; микробиолошки и хемијско-аналитички рад треба да буде спроведена од стране акредитоване лабораторије са осигурањем контроле квалитета и поузданости података. <i>Data Quality Assessment: Statistical Methods for Practitioners</i>, United States Environmental Protection Agency, Office of Environmental Information Washington, DC 20460 EPA/240/B-06/003, USA, 2006. Steven Brauner, <i>Environmental Sampling & Monitoring Primer, Nonparametric Estimation of Slope: Sen'S Method in Environmental Pollution</i> http://www.cee.vt.edu/ewr/environmental/teach/smprimer/sen/sen.html
Јединица мере	БПК ₅ (mg O ₂ /l), Амонијум (µg N/l)
Правна покривеност националним и међународним	– Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10) - члан 108 и 109;

прописима и обавезама извештавања	– Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 019 – Oxygen consuming substances in rivers; – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>, Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C13 – BOD and concentration of ammonium in rivers.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Подаци о квалитету вода према годишњем програму Агенције за заштиту животне средине
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Квартални извештаји и годишњи извештај најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.13.	2.13. Нутријенти у површинским и подземним водама
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати концентрације ортофосфата ($\text{PO}_4 - \text{P}$) и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у рекама, укупног фосфора (P) и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у језерима и акумулацијама и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у подземној води и обезбеђује оцену стања површинских и подземних вода у погледу концентрације нутријената. Користити за приказивање актуелне просторне варијације нитријената и њихове дугорочне трендове. Прекомерна количина нутријената која се из урбаних подручја, индустрије и пољопривредних области слива у вода тела доводи до еутрофикације водних тела што проузрокује еколошке промене које доводе до губитка биљних и рибљих врста (смањење еколошког статуса). Овај процес има негативан утицај на коришћење воде за људску потрошњу и друге сврхе. Најзначајнији извор загађења азотом је спирање са пољопривредног земљишта, док највећи део загађења фосфором потиче из комуналних и индустријских отпадних вода.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као медијана средњих годишњих вредности концентрације ортофосфата ($\text{PO}_4 - \text{P}$) и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у рекама, укупног фосфора (P) и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у језерима и акумулацијама и нитрата ($\text{NO}_3\text{-N}$) у подземној води. Из вишегодишњих низова медијана, Mann – Kendall тестом и непараметријском Sen'S методом, одређује се постојање и оцена интензитета тренда. <i>Data Quality Assessment: Statistical Methods for Practitioners</i>, United States Environmental Protection Agency, Office of Environmental Information Washington, DC 20460 EPA/240/B-06/003, USA, 2006. Steven Brauner, <i>Environmental Sampling & Monitoring Primer, Nonparametric Estimation of Slope: Sen'S Method in Environmental Pollution</i>, http://www.cee.vt.edu/ewr/environmental/teach/smprimer/sen/sen.html
Јединица мере	Нитрати ($\text{mg NO}_3/\text{l}$), укупни фосфор и ортофосфати ($\mu\text{g P/l}$).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10-) члан 108 и 109; – Директива која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода (Urban Waste Water Treatment Directive 91/271/EEC); – Директива која се односи на заштиту од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора (Nitrate Directive 91/676/EEC); – Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 020 – Nutrients in freshwater; – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>; – Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C14 – Nutrients in freshwater.

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Подаци о квалитету вода према годишњем програму Агенције за заштиту животне средине
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Квартални извештаји и годишњи извештај најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	2. ВОДЕ																					
Ред. бр.	Назив индикатора																					
2.14.	2.14. Индекс сапробности (SI)																					
Тематско подручје	Стање																					
Дефиниција и опис индикатора	Индекс сапробности/Saprobic Index (SI) је биолошки индикатор статуса вода који се користи за оцену нивоа органског загађења. Степен сапробности рефлектује интензитет процеса деградације органске супстанце у екосистему. Индекс сапробности може користити различите групе водених организама као индикаторе.																					
Методологија израчунавања и сакупљања података	Директива о водама ЕУ (2000/60/EC) препоручује дефинисање граничних вредности индекса сапробности за тип или групу типова вода. Индекс сапробности (SI) се одређује коришћењем формуле <i>Pantle & Buck method</i> (1955): $SI = \frac{\sum_{i=1}^n s_i \times a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}$ где је: SI – индекс сапробности, s_i – сапробна вредност i-те врсте и a_i – релативна абунданца. Као индикаторски организми користе се све групе водених организама – алге, водене макрофите, зоопланктон, микрозообентос, водени макробескичмењаци и рибе. Релативна абунданца одређује се преко следеће скале:																					
	<table><tr><th>од %</th><th>до %</th><th>абунданца</th></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>1</td><td>4</td><td>2</td></tr><tr><td>4</td><td>11</td><td>3</td></tr><tr><td>11</td><td>21</td><td>5</td></tr><tr><td>21</td><td>41</td><td>7</td></tr><tr><td>41</td><td>100</td><td>9</td></tr></table>	од %	до %	абунданца	0	1	1	1	4	2	4	11	3	11	21	5	21	41	7	41	100	9
	од %	до %	абунданца																			
	0	1	1																			
1	4	2																				
4	11	3																				
11	21	5																				
21	41	7																				
41	100	9																				
Класификација вода према вредностима сапробног индекса врши се на следећи начин: – олигосапробне воде SI 1 – 1,5 – бетамезосапробне воде SI 1,5– 2,5 – алфамезосапробне воде SI 2,5 – 3,5 – полисапробне воде – SI 3,5 – 4																						
Индикатор се изражава бројчано или приказује у виду класе квалитета. Израчунава се обједињено, за водно подручје и/или на националном нивоу, као медијана средњих годишњих вредности. Из вишегодишњих низова медијана, Mann – Kendall тестом и непараметријском Sen'S методом, одређује се постојање и оцена интензитета тренда. 1. AQEM, 2002: <i>Manual for the application of the AQEM system. A comprehensive method to assess European streams using benthic macroinvertebrates, developed for the purpose of the Water Framework Directive. Contract No: EVK1-CT1999-00027.</i>																						

	2. <i>Data Quality Assessment: Statistical Methods for Practitioners</i>, United States Environmental Protection Agency, Office of Environmental Information Washington, DC 20460 EPA/240/B-06/003, USA, 2006. 3. Steven Brauner, <i>Environmental Sampling & Monitoring Primer, Nonparametric Estimation of Slope: Sen'S Method in Envirinmental Pollution</i>; http://www.ccc.vt.edu/ewr/environmental/teach/smprimer/sen/sen.html
Јединица мере	Неименован број
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС”, број 5/68).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Подаци о квалитету вода према годишњем програму Агенције за заштиту животне средине, подаци из пројеката Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић” Универзитета у Београду, Природно-математички факултет - Институт за биологију и екологију Универзитета у Крагујевцу, Департман за хемију, биохемију и заштиту животне средине Природно-математичког факултета у Новом Саду.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Квартални извештаји и годишњи извештај најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.15.	2.15. <i>Serbian Water Quality Index (SWQI)</i>
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Serbian Water Quality Index (SWQI) као композитни индикатор квалитета површинских вода прати девет параметара физичко-хемијског и један параметар микробиолошког квалитета воде (температура воде, pH вредност, електропроводљивост, % zasiћења O₂, БПК₅, суспендоване материје, укупни оксидовани азот (Нитрати + Нитрити), ортофосфати, укупни амонијум и највероватнији број колиформних клица) и обезбеђује меру стања површинских вода у погледу општег квалитета површинских вода не узимајући у обзир приоритетне и хазардне супстанције.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Serbian Water Quality Index (SWQI) се добија агрегирањем девет параметара физичко-хемијског и једног параметара микробиолошког квалитета воде (температура воде, pH вредност, електропроводљивост, % zasiћења O₂, БПК₅, суспендоване материје, укупни оксидовани азот (Нитрати + Нитрити), ортофосфати, укупни амонијум и највероватнији број колиформних клица. Сваком од десет параметара припада константан <i>тежински број</i> (w_i) према значају тог параметра у утврђивању квалитета воде. Сваком параметру такође, у зависности од измерене концентрације, припада и одговарајући <i>квалитативни број</i> (q_i). Коришћењем формуле: $WQI = \sum_{i=1}^n (q_i \times w_i)$ где је: WQI – индекс квалитета воде, n – број параметара, q_i = <i>квалитативни број</i> одговарајућег параметра, w_i = <i>тежински број</i> одговарајућег параметра, поступак се понавља за n параметра (n = 10). Сумарна вредност је неименовани број од 0 до 100 као квантитативан показатељ квалитета одређеног узорка воде, где је 100 максималан квалитет. Корелацијом са <i>Уредбом о класификацији вода</i> („Службени гласник РС”, бр. 5/68), где је вода подељена у I, II, IIIa, IIIb, III и IV класу на основу показатеља и њихових граничних вредности, одређен је Serbian Water Quality Index (SWQI) са пет описних категорија квалитета (<i>одличан, веома добар, добар, лош и веома лош</i>). Индикатор се приказује као расподела учесталости квалитета воде узорака према описним категоријама квалитета на националном нивоу и по сликовима док се на мерним местима описна категорија квалитета добија из аритметичке средине на годишњем нивоу. Индикатор се израчунава као медијана средњих годишњих вредности. Из вишегодишњих низова медијана, Mann – Kendall тестом и непараметријском Sen'S методом, одређује се постојање и оцена интензитета тренда.

	1. <i>Development of a Water Quality Index</i>, Scottish Development Department, Engineering Division, Edinburgh, 1976. 2. http://www.sepa.gov.rs/index.php?menu=6&id=8006&akcija=showExterna
Јединица мере	<i>Пет описних индикатора</i> (на скали од 0 до 100) и индикатор у боји: <i>веома лош</i> (0-38) црвено, <i>лош</i> (39-71) - жуто, <i>добар</i> (72-83) - зелено, <i>веома добар</i> (84-89) – светло плаво и <i>одличан</i> (90-100) – тамно плаво, температура воде (°C), pH вредност (pH), електропроводљивост ($\mu\text{S/cm}$), % засићења O_2 (%), БПК₅ ($\text{mg O}_2/\text{l}$), суспендоване материје (mg/l), укупни оксидовани азот (Нитрати + Нитрити) (mg N/l), ортофосфати (mg P/l), укупни амонијум (mg N/l) и највероватнији број колиформних клица ($\text{n}/100\text{ml}$).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС”, број 5/68); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10) - члан 108 и 109.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Подаци о квалитету вода према годишњем програму Агенције за заштиту животне средине
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Квартални извештаји и годишњи извештај најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	2. ВОДЕ																		
Ред. бр.	Назив индикатора																		
2.16.	2.16. <i>Квалитет воде за пиће</i>																		
Тематско подручје	Утицаји																		
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати удео узорака воде за пиће који не задовољавају прописане вредности параметара за воду за пиће у укупном броју узорака воде за пиће добијених из јавних водовода и ван јавних водовода. Контрола обухвата системе са више од пет домаћинстава, односно више од 20 становника, као и снабдевање из сопствених објеката предузећа и других правних лица и предузетника који производе и/или врше промет животног намирница и снабдевање јавних објеката (образовно-васпитне организације), туристичко-угоститељске, саобраћајне и др. Квалитативни индикатори утицаја на здравље из извора животне средине одређују се као ризик од изложености микробиолошким агенсима (<i>Escherichia coli</i>, <i>Enterococcus</i>) и физичко-хемијским агенсима, тако да никада не премаше максимално дозвољене концентрације. Хигијенска исправност воде за пиће утврђује се систематским вршењем прегледа чији број зависи од просечне дневне количине произведене воде током једне године (m³/дан) према важећем Правилнику. Методолошки приступ процењивања квалитативног утицаја воде за пиће на здравље коришћењем описног <i>индикатора ризика квалитета воде за пиће</i> и његовог одговарајућег процента неисправности приказан је у табелама 1 и 2.^(*)																		
	Табела 1. Индикатор ризика квалитета воде за пиће у погледу микробиолошке неисправности																		
	<table><tr><th>Ниво</th><th>% неисправности</th><th>Опис</th></tr><tr><td>1</td><td>< 2</td><td>Незнатан</td></tr><tr><td>2</td><td>2,1 – 5</td><td>Мали</td></tr><tr><td>3</td><td>5,1 – 10</td><td>Умерен</td></tr><tr><td>4</td><td>10,1 – 25</td><td>Велики</td></tr><tr><td>5</td><td>> 25</td><td>Огроман</td></tr></table>	Ниво	% неисправности	Опис	1	< 2	Незнатан	2	2,1 – 5	Мали	3	5,1 – 10	Умерен	4	10,1 – 25	Велики	5	> 25	Огроман
Ниво	% неисправности	Опис																	
1	< 2	Незнатан																	
2	2,1 – 5	Мали																	
3	5,1 – 10	Умерен																	
4	10,1 – 25	Велики																	
5	> 25	Огроман																	
	Табела 2. Индикатор ризика квалитета воде за пиће у погледу физичко-хемијске неисправности																		
	<table><tr><th>Ниво</th><th>% неисправности</th><th>Опис</th></tr><tr><td>1</td><td>< 5</td><td>Прихватљив</td></tr><tr><td>2</td><td>5,1 – 10</td><td>Делимично прихватљив</td></tr><tr><td>3</td><td>10,1 – 20</td><td>Лош</td></tr><tr><td>4</td><td>20,1 – 50</td><td>Веома лош</td></tr><tr><td>5</td><td>> 50,1</td><td>Алармантан</td></tr></table>	Ниво	% неисправности	Опис	1	< 5	Прихватљив	2	5,1 – 10	Делимично прихватљив	3	10,1 – 20	Лош	4	20,1 – 50	Веома лош	5	> 50,1	Алармантан
Ниво	% неисправности	Опис																	
1	< 5	Прихватљив																	
2	5,1 – 10	Делимично прихватљив																	
3	10,1 – 20	Лош																	
4	20,1 – 50	Веома лош																	
5	> 50,1	Алармантан																	

	Индикатор обезбеђује информације о ризицима од негативних утицаја воде за пиће на људско здравље и показује у којој мери је снабдевање водом за пиће у складу са санитарно-хигијенским условима и стандардима. (*) (1) <i>AUSTRALIAN DRINKING WATER GUIDELINES</i>, Australian Government, National Health and Medical Research Council, 2004. (2) <i>Microbial Risk Assessment (MRA) Tool</i>, Urban Water, CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Gothenburg, Sweden, 2005, Report 2005:7. (3) <i>Environmental health indicators: Development of methodology for the WHO European Region</i>, WHO, 2000, update 2002.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као количник неисправног броја узорак и укупног броја узорак помножен са 100 (физичко-хемијски и микробиолошки показатељи), збрио или појединачно за наведене групе потрошача. Хигијенска исправност воде за пиће утврђује се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99). Корисници врше контролу исправности воде за пиће на основу захтева Заводима за јавно здравље и/или подлежу санитарном надзору.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99), Табела 3, Листа III а; – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>, – Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C12 – Drinking water quality.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Институт за заштиту здравља Србије, „Милан Јовановић - Батут”; – подаци корисника који врше контролу исправности воде за пиће на основу захтева или уговора са Институтима и Заводима за јавно здравље и/или подлежу санитарном надзору. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30.априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.17.	<i>2.17. Квалитет воде за купање</i>
Тематско подручје	Утицаји
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати број купалишта који током сезоне купања задовољавају и не задовољавају стандарде квалитета воде за купање у односу на укупан број купалишта. Купалиште подразумева све површинске воде у којима је купање дозвољено искључиво од стране надлежног органа, или купање није забрањено и традиционално га користи велики број купача. Квалитет воде за купање се односи на квалитет воде за купање са изузетком воде намењене за терапеутску примену и воде у базенима за купање. Индикатор обезбеђује меру ризика од негативних утицаја воде за купање лошег квалитета на људско здравље и показује у којој мери је вода за купање у складу са прописаним стандардима.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се састоји из више подиндикатора и израчунава се као количник одређеног подиндикатора и укупног броја купалишта помножен са 100. Подиндикатори су: 1. Број купалишта чији квалитет воде је у складу са прописаним вредностима; 2. Број купалишта чији квалитет воде није у складу са прописаним вредностима; 3. Број купалишта где је забрањено купање; 4. Број купалишта која нису узоркована или су недоступни подаци; 5. Укупан број купалишта. Исправност квалитета воде за купање утврђује се на основу Уредбе о класификацији вода („Службени гласник РС”, број 5/68). Члан 2, став 2: класа II прописује воде које су подесне за купање; рекреацију и спортове на води. Подела вода у класе и поткласе из члана 2. ове уредбе врши се на основу показатеља и њихових граничних вредности.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС”, број 5/68); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03); – Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 022 – Bathing water quality; – Council Directive 76/160/EEC - Bathing Water Directive.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Институт за заштиту здравља Србије „Милан Јовановић - Батут”; – подаци корисника који врше контролу исправности воде на купалиштима на основу захтева или уговора са Институтима и Заводима за јавно здравље и/или подлежу санитарном надзору; – Министарство здравља/Сектор за инспекцијске послове - Одељење за санитарну инспекцију (подаци о броју купалишта где је забрањено купање). Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30. априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.18.	<i>2.18. Проценат становника прикључен на јавни водовод</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати број становника прикључен на јавни водовод у односу на укупан број становника и даје меру одговора друштва на снабдевање становништва здравом водом за пиће.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као количник броја становника прикључених на јавни водовод (као скуп узајамно повезаних техничко-санитарних објеката и опреме, намењених да становништву и привреди насеља обезбеде воду за пиће која испуњава услове у погледу здравствене исправности) и укупног броја становника помножен са 100. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у сектору водоснабдевања.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 16/97 и 42/98); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику Србије (<i>Статистички годишњак</i>); – Агенција за заштиту животне средине; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде; – јавна комунална предузећа. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30. априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.19.	<i>2.19. Проценат становника прикључен на јавну канализацију</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати број становника прикључен на јавну канализацију у односу на укупан број становника и дају меру одговора друштва на побољшање услова живота и здравља становништва.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као количник броја становника који су прикључени на јавну канализацију (као скуп техничко-санитарних објеката којима се обезбеђује непрекидно и систематско сакупљање, одвођење и испуштање отпадних вода насеља и привреде у одговарајуће пријемнике-реципијенте) и укупног броја становника помножен са 100. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у сектору канализације.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 16/97 и 42/98); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Агенција за заштиту животне средине; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде; – јавна комунална предузећа. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30. априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.20.	<i>2.20. Постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати проценат становништва прикљученог на постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације са примарним, секундарним и терцијарним третманом у односу на укупан број становника на територији државе и даје меру одговора друштва у области заштите вода.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као количник броја становника који су прикључени на постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације са примарним или секундарним или терцијарним третманом (као скуп техничко-санитарних објеката којима се обезбеђује непрекидно и систематско сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштање отпадних и атмосферских вода насеља и привреде у одговарајуће пријемнике-реципијенте) и укупног броја становника помножен са 100. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у сектору канализације.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 16/97 и 42/98); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ - Међународни уговори”, број 4/03); – Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 024 – Urban waste water treatment.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Извор података: – Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Агенција за заштиту животне средине; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде; – јавна комунална предузећа. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30. априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.21.	<i>2.21. Загађене (непречишћене) отпадне воде</i>
Тематско подручје	Притисци и/или реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати удео испуштених непречишћених отпадних вода у површинска водна тела (водопријемнике) у односу на укупну количину испуштених отпадних вода. Дефинише ниво и врсту притиска на природне воде, чиме се могу добити информације потребне за развој мера заштите природе, и помаже у процени мера за повећање ефикасности управљања системима за пречишћавање отпадних вода. Због немогућности да се обезбеди третман свих отпадних вода испоручених на прераду постројењима за пречишћавање, услед недовољне способности или неефикасне употребе постројења, индикатор представља и одговор друштва као битног фактора оптерећења на водене екосистеме.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као количник запремине испуштених непречишћених отпадних вода и укупне запремине испуштених отпадних вода помножен са 100. Подаци о статистичким истраживањима из области отпадних вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у сектору канализације.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03); – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>; – Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C16 – Polluted (non-treated) wastewaters.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Агенција за заштиту животне средине; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30.априла текуће године

Тематска целина	2. ВОДЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
2.22.	2.22. Емисије загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати емисију загађујућих материја из тачкастих извора загађења на нивоу сливова, водних подручја и државе. Тачкасти извори загађења су загађења из канализационих система и/или уређаја за пречишћавање отпадних вода и индустријских погона која се могу свести на једну тачку испуштања отпадне воде у пријемник. Дефинише ниво и врсту притиска на природне воде.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Годишња количина емисија загађујуће материје израчунава се по формули: $F_{\text{ww}} = C \times Q / 1000$ где је: F_{ww} – годишња количина емисија загађујуће материје у (kg/ година) C - концентрација загађујуће материје у (mg/l) Q_{w} - запремина испуштене отпадне воде по години у (m ³ /година) Емисија се израчунава се за: БПК ₅ , укупни фосфор, укупни азот, амонијум (NH ₄ -N), нитрате (NO ₃ -N) и приоритетне супстанце. Емисије загађујућих материја из индустријских канализационих система се приказују сумарно и према Националној класификацији делатности. Емисије загађујућих материја из јавних комуналних канализационих система се одређују према нивоу органског биоразградивог оптерећења израженог као еквивалентни становник (ЕС).
Јединица мере	kg/ година
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори”, број 4/03).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде (водни информациони систем); – Агенција за заштиту животне средине (регистар извора загађења). Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Једном годишње за претходну годину до 30. априла за текућу годину

Тематска целина	3. ПРИРОДНА И БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ
Ред. бр.	Назив индикатора
3.23.	3.23. Угрожене и заштићене врсте
Тематско подручје	Притисци и/или реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор описује интензитет притисака на биодиверзитет и одговора, према листама угрожених и заштићених врста на националном и међународном нивоу. Подиндикатори: 1. IUCN категоризација угрожености по класама. IUCN (Међународна унија за заштиту природе) категоризација угрожености врста на европском, регионалном и националном нивоу према упутству издатом 2004; 2. Статус заштићености према Бернској конвенцији. Листа IUCN угрожених врста на европском, регионалном и националном нивоу присутних на различитим анексима Бернске конвенције о заштити дивљих врста и природних станишта; 3. Статус заштићености према Директиви 2009/147/ЕСо птицама. Листа IUCN угрожених врста на европском, регионалном и националном нивоу присутних на различитим Анексима Директиве о птицама (Birds Directive 2009/147/EC); 4. Статус заштићености према Директиви 92/43/ЕЕС о стаништима. Листа IUCN угрожених врста на европском, регионалном и националном нивоу присутних на различитим Анексима Директиве о стаништима (Habitats Directive 92/43/EEC); 5. IUCN и SRBIUCN угрожене врсте неукључене у европске инструменте заштите. IUCN угрожене врсте на европском, регионалном и националном нивоу заштићене само на националном нивоу и/или незаштићене ни на једном нивоу заштите.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Листа угрожености врста према IUCN 2004. Листе заштите према међународним и националним прописима. Листа IUCN 2004 угрожених врста на европском, регионалном и националном нивоу.
Јединица мере	Број и списак врста. Проценат (%) угрожености и заштићености.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-испр.); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Правилник о заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10); – Међународна асоцијација за очување природе IUCN 2004; – Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција) - („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 102/07); – ЕУ Директива о птицама (92/43/EEC Directive 2009/147/EC on birds); – ЕУ Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC on habitats); – Европска Агенција за животну средину - CSI 007 - Threatened and protected species.

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство животне средине, рударства и просторног планирања; – Завод за заштиту природе Србије; – Покрајински завод за заштиту природе; – Агенција за заштиту животне средине. Периодичност сакупљања података: периодично у складу са променама IUCN категоризације угрожености и променама Листа заштићених врста на међународном и националном нивоу.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње

Тематска целина	3. ПРИРОДНА И БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ
Ред. бр.	Назив индикатора
3.24.	3.24. Заштићена подручја
Тематско подручје	Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује промену броја и површине заштићених подручја кроз године. Успостављање заштићених подручја директан је одговор друштва на угрожавање природе, а има за циљ очување биодиверзитета (врста, станишта и екосистема), према националним критеријумима и циљевима. Подиндикатори: 1. Укупна површина заштићених подручја; 2. Површина заштићених подручја према IUCN категоријама. Структура заштићених подручја према категоризацији IUCN (I-VI); 3. Површина подручја заштићених према Директиви о стаништима; 4. Површина подручја заштићених према Директиви о птицама; 5. Пропорција површина заштићених само према националним према ЕУ и/или са оба инструмента. Површина заштићених подручја дефинисаних смо националним прописима о заштити. Површина заштићених подручја дефинисаних заштитом по националним и међународним прописима.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Индикатор се израчунава анализом броја и површина заштићених подручја по појединим категоријама на годишњем нивоу, из GIS базе података. – База података заштићених природних добара (CDDA); – База података према ЕУ Директиви о стаништима; – База података према ЕУ Директиви о птицама.
Јединица мере	Укупни број, структура и површина заштићених подручја у хектарима (ha). Проценат (%) површине заштићених подручја у односу на површину Републике Србије.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити природе („Службени гласник РС” број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – ЕУ Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC); – ЕУ Директива о птицама (Directive 2009/147/EC); – Европска Агенција за животну средину - CSI 008 - Designated areas.
Извор података и периодичност сакупљања података	– Завод за заштиту природе Србије; – Покрајински завод за заштиту природе Војводине. Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње

Тематска целина	3. ПРИРОДНА И БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ
Ред. бр.	Назив индикатора
3.25.	3.25. <i>Диверзитет врста</i>
Тематско подручје	Стање и/или Притисак
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује тренд промене бројности популација врсте. Тренутно се узимају у обзир врсте птица и лептирова. Промена у популацији птица и лептирова објашњава губитак, као и промену структуре станишта услед њихове фрагментације и изолације, као и друге промене у животној средини које директно или индиректно утичу на промену популационе структуре. Подиндикатори: 1. Тренд бројности врста лептирова према типу станишта. Динамика популација лептирова на ливадским, шумским и мешовитим стаништима; 2. Тренд бројности врста птица према типу станишта. Динамика популација птица на ливадским, шумским и мешовитим стаништима; 3. Тренд промене најважнијих типова станишта према CORINE Land Cover и EUNIS. Динамика промене површина шумских, ливадских, мешовитих и других врста станишта од значаја за очување и унапређење бројности популација селектованих врста; 4. Временски опсег серија података. Временска покривеност серија података претходних подиндикатора.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Тренд промене бројности популација одабраних врста лептирова и птица према експертским и административним листама и методологији пребројавања и процене бројности Европске агенције за заштиту животне средине. Динамика промене станишта према EUNIS класификацији и/или CORINE Land Cover методологији.
Јединица мере	Број јединки по јединици површине. Број гнездећих парова. Површина у хектарима (ha).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити природе („Службени гласник“ број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01); – Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Берска конвенција) („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 102/07); – Конвенција о очувању миграторних врста дивљих животиња, (Бонска конвенција), („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 102/07); – ЕУ Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC); – ЕУ Директива о птицама (Directive 2009/147/EC); – Европска Агенција за животну средину - CSI 009 - Species diversity.
Извор података и периодичност сакупљања података	– Завод за заштиту природе Србије; – Покрајински завод за заштиту природе; – Агенција за заштиту животне средине; – Невладине организације. Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокви достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње

Тематска целина	3. ПРИРОДНА И БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ
Ред. бр.	Назив индикатора
3.26.	<i>3.26. Шуме: мртво дрво</i>
Тематско подручје	Стање и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количину (запремину) усправног и полеглог мрвог дрвета у шумама, које представљају важна станишта за велики број врста. Већа количина оваквог дрвета у шумама условљава и већи биодиверзитет шумских станишта јер је веома важна компонента супстрата за многобројне врсте. Подиндикатори: 1. Запремина мрвог дрвета у шуми по хектару (ha); 2. Запремина усправног мрвог дрвета у шуми по хектару (ha); 3. Запремина полеглог мрвог дрвета у шуми по хектару (ha).
Методологија израчунавања и прикупљања података	Индикатор се израђује анализом и проценом броја и запремине усправног и полеглог мрвог дрвета у шумама, минималне дужине 2 m и пречника стабла 10 cm по ha шуме, и њихове дрвне масе исказане у метрима кубним по хектару (m^3/ha), односно у тонама по хектару (t/ha), за петогодишњи период.
Јединица мере	– Површина шума по састојинама у хектарима (ha); – Број и запремина усправног мрвог дрвета у метрима кубним (m^3); – Број и запремина полеглог мрвог дрвета у метрима кубним (m^3); – Укупна тежина или запремина мрвог дрвета у метрима кубним по хектару (m^3/ha) или у тонама по хектару (t/ha).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС” број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01); – Европска Агенција за животну средину - SEBI 018 - Forest: deadwood.
Извор података и периодичност сакупљања података	– Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Управа за шуме; – Институт за шумарство. Периодичност сакупљања података: једном у пет година
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном у пет година

Тематска целина	4. ЗЕМЉИШТЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
4.27.	4.27. Промена начина коришћења земљишта
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује трендове у пренамени пољопривредног, шумског и другог полу-природног и природног земљишта у урбана земљишта и друге вештачке површине. Он приказује површине заузете изградњом и урбаном инфраструктуром, као и урбаним зеленим, спортским и рекреационим површинама. Индикатором се приказују промене употребе пољопривредног земљишта, заузимање земљишта различитим типовима људских активности, порекло урбаног земљишта исказано кроз удео различитих категорија коме је извршена пренамена.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава анализом карата заснованих на снимцима Landsat сателита из CLC базе за 1990., 2000. и 2006. годину, односно на основу тренда пораста површина којима је промењена намена у одређеном временском раздобљу (5-10 година) и на основу CLC-база података промена; Индикатор се приказује нумерички, табеларно и графиконима у ha пренамењеног земљишта, према врсти пренамене и у уделу (%) пренамењеног земљишта годишње у односу на укупно земљиште. Промене пољопривредног, шумског и полуприродног/природног земљишта (CLC2 до CLC5) у урбана земљишта (CLC1) груписане су зависно од методологије за прорачунавање покривности земљишта.
Јединица мере	ha или km ²
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, број 62/06 и 41/09); - Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, број 41/09); - Европска Агенција за заштиту животне средине (EEA) – Indicator CSI 014 – Land take; - UNECE - Indicator E21 - Land uptake.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине и Републички завод за статистику. Периодичност сакупљања података на петогодишњем нивоу
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Периодика израде CLC базе података и Статистичког годишњака Републичког завода за статистику

Тематска целина	4. ЗЕМЉИШТЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
4.28.	4.28. Ерозија земљишта
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује површине и интензитет ерозивних процеса, као и заступљеност класа стварног и потенцијалног ризика од ерозије земљишта. Ерозивни процеси представљају промене на површинском слоју земљишног рељефа које настају услед испирања и одношења најситнијих и најплоднијих честица из растресите подлоге.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава утврђивањем степена угрожености земљишта од ерозије изражен у t/ha/годишње. За израчунавање индикатора се користи моделирање коришћењем података о начину коришћења земљишта, топографије и климе. Препоручене методологије су модел Пан европске процене ерозије тла (PESERA модел), као и (USLE модел) за губитак тла. Слика других прихваћених модела за процену губитка земљишта доступни су у Техничком Упутству за прикупљање података за ерозију земљишта и података о органском угљенику у земљишту за Европу кроз EIONET мрежу (Technical guidelines for the collection of soil erosion and soil organic carbon data for Europe through EIONET, 2010, European Commission, Directorate General JRC). Неопходни подаци за утврђивање ризика од деградације земљишта ерозијом су: 1. Тип земљишта; 2. Текстура земљишта; 3. Густина и водно – ваздушна својства земљишта, хидрауличка својства земљишта; 4. Топографија, укључујући градијент нагиба и дужину нагиба, 5. Покровност земљишта; 6. Начин коришћења земљишта и земљишног простора (укључујући управљање земљиштем, пољопривредне системе и шумарство), 7. Клима (укључујући дистрибуцију падавина и карактеристике ветра); 8. Хидролошки услови; 9. Доминантни фактори појаве ерозионих процеса; 10. Квантитативни показатељ степена угрожености-коэффициент ерозије Z (према методи „Потенцијала ерозије“). Подаци се прикупљају у оквиру пројекта израде Карте ерозије и картирања интензитета ерозивних процеса. Добијени подаци се приказују картографски, нумерички и описно у утврђеној грид мрежи.
Јединица мере	t/ha/годишње еродираног земљишта
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, број 62/06 и 41/09); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Уредба о Програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологије за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС”, број 88/10); – Техничко Упутство за прикупљање података за ерозију земљишта и података о органском угљенику у земљишту за Европу кроз

	EIONET мрежу (Technical guidelines for the collection of soil erosion and soil organic carbon data for Europe through EIONET, 2010, European Commission, Directorate General JRC); – Европска комисија - European Commission- Directorate General JRC – Indicator - Soil erosion; – UNECE Indicator E22 - Area affected by soil erosion.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Шумарски факултет; – Географски факултет; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде; – Министарство животне средине, рударства и просторног планирања; – Агенција за заштиту животне средине. Периодичност сакупљања података на десетогодишњем нивоу
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Континуирано

Тематска целина	4. ЗЕМЉИШТЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
4.29.	4.29. Садржај органског угљеника у земљишту
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати садржај органског угљеника у појединим слојевима земљишта у циљу утврђивања степена деградације земљишта. Утврђивање садржаја органског угљеника у земљишту представља основу за израчунавање акумулације органске материје у слоју до један метар дубине земљишта. Израдом индикатора омогућена је процена резерви органске материје у земљишту у зависности од типа земљишта и начина његовог коришћења у циљу утврђивања подручја под ризиком за одрживо коришћење земљишта. Висок садржај органске материје указује на високо производна својства земљишта.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава на основу података о садржају органског угљеника у земљишту и изражава се у t/ha у слоју земљишта од 0-30 cm и у слоју од 0-100 cm, као и у % органског угљеника у слоју земљишта од 0-30 cm и % органског угљеника у слоју од 0-100 cm. Списак прихваћених педотрансфер функција (Pedotransfer function) за одређивање запреминске масе неопходне за утврђивање садржаја органског угљеника у земљишту доступан је у Техничком Упутству за прикупљање података за ерозију земљишта и података о органском угљенику у земљишту за Европу кроз EIONET мрежу (Technical guidelines for the collection of soil erosion and soil organic carbon data for Europe through EIONET, 2010, European Commission, Directorate General JRC). Неопходни сет података за утврђивање ризика од деградације земљишта смањењем органске материје је тип и текстура земљишта, начин коришћења земљишта, као и варијација климатских фактора. Подаци се прикупљају у оквиру Програма системског праћења квалитета земљишта, у оквиру педолошких истраживања и других пројеката којима се утврђује квалитет и деградација земљишта. Добијени подаци о садржају органског угљеника у земљишту се приказују картографски и нумерички у утврђеној грид мрежи.
Јединица мере	t/ha и %
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06 и 41/09); - Уредба о Програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологије за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС”, број 88/10); - Техничко Упутство за прикупљање података за ерозију земљишта и података о органском угљенику у земљишту за Европу кроз EIONET мрежу (Technical guidelines for the collection of soil erosion and soil organic carbon data for Europe through EIONET, 2010, European Commission, Directorate General JRC); - Европска комисија - European Commission- Directorate General JRC – Indicator -Soil organic carbon data.
Извор и доступност података и периодичност	- Институт за земљиште Београд; - Институт за ратарство и повртарство Нови Сад; - Пољопривредни факултет Београд;

сакупљања података	- Пољопривредни факултет Нови Сад; - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; - Покрајински секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду; - Агенција за заштиту животне средине. Периодичност сакупљања података: континуирано
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Континуирано достављање података, извештавање трогодишње

Тематска целина	4. ЗЕМЉИШТЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
4.30.	<i>4.30. Управљање контаминираним локалитетима</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује начин управљања локалитетима на којима је потврђено присуство локализованог загађења земљишта. Индикатором се прати напредовање у управљању овим локалитетима кроз праћење главних загађујућих материја које утичу на квалитет земљишта и подземних вода, као и кроз реализовање процеса санације и ремедијације. Локализовано загађење везано је за подручја појачане индустријске активности, неадекватно уређена одлагалишта отпада, локалитете вађења минералних сировина, војна складишта и подручја на којима је дошло до акцидентних ситуација и загађења земљишта.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује анализом прогреса у управљању контаминираним локалитетима који је изражен кроз: 1. Укупан број потенцијално загађених локалитета; 2. Број локалитета на којима су извршена прелиминарна истраживање у %; 3. Број локалитета на којима су извршена детаљна истраживања(у%) 4. Број локалитета на којима се предузимају мере санације и ремедијације у оквиру: - енергетског сектора, - производње и прераде метала, - индустрије неметала, - хемијске индустрије, - управљања отпадом и отпадним водама, - производње и прераде палира и дрвета, - интензивног сточарства и аквакултуре, - производње прехранбених производа и пића, - подручја под минама, - бивших војних локација, - подручја акцидената, - других активности, 5. Број локалитета на којима је извршена ремедијација (у %); 6. Трошкови и процењени трошкови санације (RSD); 7. Удео главних типова локализованих извора загађења земљишта у укупном броју идентификованих локалитета (у %); 8. Удео индустријских грана у локализованом загађењу земљишта (%); 9. Главне загађујуће материје које утичу на загађење земљишта и површинских вода.
Јединица мере	Број локалитета изражен нумерички, удео изражен у %, трошкови санације и ремедијације изражени у RSD
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Уредба о Програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологије за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС”, број 88/10); - Уредба о утврђивању критеријума за одређивање статуса посебно

	угрожене животне средине, статуса угрожене животне средине и за утврђивање приоритета за санацију и ремедијацију („Службени гласник РС”, број 22/10); – Европски регистар испуштања и преноса загађујућих материја (E-PRTR) 166/2006/EEC; – Директива о интегралном спречавању и контроли загађивања 96/61/EEC, 2008/1/EEC; – Европска Агенција за заштиту животне средине (EEA) – Indicator CSI 015 – Progress in management of contaminated sites.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство животне средине, рударства и просторног планирања и Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Континуирано достављање података, извештавање годишње

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	
5.31.	<i>5.31. Укупна количина произведеног отпада</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупне количине произведеног отпада, по врстама и делатностима у којима настају. Директно се прати остварење стратешког циља: избегавање и смањивање настајања отпада. Подиндикатори: 1. Укупна количина произведеног отпада; 2. Укупна количина произведеног отпада по становнику годишње; 3. Укупна количина произведеног отпада по врсти отпада (индексном броју).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу годишњих података о количини отпада по врстама, пријављених у складу са Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада. Врсте отпада одређују се према Каталогу отпада.
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 2/99); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник”, број. 91/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду, са упутством за његово попуњавање („Службени гласник”, број 95/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње

Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину -
---	---

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.32.	5.32. Производња отпада (комунални, индустријски, опасан)
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количине произведеног отпада (комунални, индустријски, опасан) по врстама и делатностима у којима настају. Директно се прати остварење стратешког циља: избегавање и смањивање настајања отпада. Подиндикатори: 1. Укупна количина произведеног комуналног отпада; 2. Укупна количина произведеног комуналног отпада по становнику годишње; 3. Укупна количина произведеног комуналног отпада по врсти отпада (индексном броју); 4. Укупна количина произведеног индустријског отпада, 5. Укупна количина произведеног индустријског отпада по становнику годишње; 6. Укупна количина произведеног индустријског отпада по врсти отпада (индексном броју); 7. Укупна количина произведеног опасног отпада; 8. Укупна количина произведеног опасног отпада по становнику годишње; 9. Укупна количина произведеног опасног отпада по врсти отпада (индексном броју); 10. Укупна количина произведеног опасног отпада према Y ознакама, H ознакама и Q ознакама.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу годишњих података о количини отпада по врстама (комуналног, индустријског и опасног), пријављених у складу са Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада. Врсте отпада одређују се према Каталогу отпада.
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 2/99); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник”, број 91/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду, са упутством за његово попуњавање („Службени гласник”, број 95/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10);

	– Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers; – Европска Агенција за животну средину - EEA CSI 016 – Municipal waste generation.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.33.	5.33. Количина произведене амбалаже и амбалажног отпада
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количину произведене амбалаже и амбалажног отпада, по врстама и делатностима у којима настаје. Индикатором се прати остварење националног циља: поновно искоришћење и рециклажа амбалажног отпада у периоду од 2010. до 2014. године. Подиндикатори: 1. Укупна количина амбалажног отпада; 2. Удео прикупљеног и прерађеног амбалажног отпада у укупној количини амбалаже стављене на тржиште Републике Србије; 3. Укупна количина амбалажног отпада по становнику годишње; 4. Укупна количина амбалажног отпада по врсти амбалаже; 5. Укупна количина поновно искоришћеног амбалажног отпада; 6. Укупна количина поновно искоришћеног амбалажног отпада према R ознакама; 7. Укупна количина поновно искоришћеног амбалажног отпада према врстама (индексном броју); 8. Укупна количина одложеног амбалажног отпада; 9. Укупна количина одложеног амбалажног отпада према D ознакама; 10. Укупна количина одложеног амбалажног отпада према врстама (индексном броју).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује коришћењем података о количини амбалаже стављене на тржиште и коришћењем података о амбалажном отпаду прикупљених у складу са <i>Правилником о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом</i> и <i>Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада</i>. Количине отпада исказују се према врсти материјала, односно по врстама према Каталогу отпада. Удео прикупљеног и прерађеног амбалажног отпада у укупној количини амбалаже стављене на тржиште Републике Србије се рачуна према следећој формули: $U_a = Q_a / A,$ где је: U_a – удео прикупљеног и прерађеног амбалажног отпада у укупној количини амбалаже стављене на тржиште РС Q_a – количина прикупљеног и прерађеног амбалажног отпада A – количина амбалаже стављене на тржиште РС
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год), односно у процентима (%).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС” број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99). – Уредба о утврђивању Плана смањења амбалажног отпада за период од 2010. до 2014. године („Службени гласник РС”, број 88/09);

	– Правилник о врстама амбалаже са дугим веком трајања („Службени гласник РС”, број 70/09); – Правилник о критеријумима за одређивање шта може бити амбалажа, са примерима за примену критеријума и листи српских стандарда који се односе на основне захтеве које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет („Службени гласник РС”, број 70/09); – Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Службени гласник РС”, број 70/09); – Правилник о врсти и годишњој количини амбалаже коришћене за упаковану робу стављену у промет за коју произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац није дужан да обезбеди управљање амбалажним отпадом („Службени гласник РС”, број 70/09); – Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Службени гласник РС”, број 21/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Европска Агенција за животну средину (EEA) – Indicator CSI 017 - Generation and recycling of packaging waste.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.34.	<i>5.34. Количине посебних токова отпада</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количине посебних токова отпада по врстама. Индикатором се одређује удео отпада у укупној количини производа по врстама који после употребе постају посебни токови отпада. Подиндикатори: 1. Количина електричног и електронског отпада; 2. Удео електричног и електронског отпада у укупној количини електричних и електронских производа стављених на тржиште Републике Србије; 3. Количина отпадних гума; 4. Удео отпадних гума у укупној количини гума од моторних возила, пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучених машина и сл. стављених на тржиште Републике Србије; 5. Количина отпадног уља и мазива; 6. Удео отпадног уља и мазива у укупној количини уља и мазива стављених на тржиште Републике Србије; 7. Количина истрошених батерија и акумулатора; 8. Удео истрошених батерија и акумулатора у укупној количини батерија и акумулатора стављених на тржиште Републике Србије; 9. Количина отпадних флуоресцентних цеви које садрже живу; 10. Удео отпадних флуоресцентних цеви које садрже живу у укупној количини флуоресцентних цеви које садрже живу стављених на тржиште Републике Србије; 11. Количина PCB отпада и уређаја који садржи PCB; 12. Количина отпада који садржи азбест; 13. Удео отпада који садржи азбест у укупној количини производа који садрже азбест стављених на тржиште Републике Србије; 14. Количина POPs отпада; 15. Удео POPs отпада у укупној количини производа који садрже POPs материје стављених на тржиште Републике Србије; 16. Број отпадних возила годишње.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу годишњих података о количини производа по врстама који после употребе постају посебни токови отпада, пријављених у складу са Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обавезним плаћања накнада, критеријумима за обрачуна, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде, Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада. Врсте отпада одређују се према КATALOGУ отпада. Удео отпада у укупној количини производа стављених на тржиште Републике Србије се рачуна према следећој формули: $U = Q / P$, где је: U – удео отпада у укупној количини производа стављених на тржиште

	PC Q – количина отпада P – количина производа стављених на тржиште PC
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год), килограмима по години (kg/год), литрима по години (l/год), комадима по години (ком/год), броју по години (бр/год) или процентима (%) у зависности од производа.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обавезницима плаћања накнада, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС”, број 54/10); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду, са упутством за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 95/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.35.	<i>5.35. Количина произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутског отпада</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количину произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита људи и животиња и фармацеутског отпада, по врстама. Индикатором се прати остварење циља: избегавање и смањивање настајања отпада. Подиндикатори: 1. Укупна количина произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита људи; 2. Укупна количина произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита људи по становнику; 3. Укупна количина произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита животиња; 4. Укупна количина произведеног фармацеутског отпада, 5. Укупна количина произведеног фармацеутског отпада по становнику.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује коришћењем података о количини произведеног медицинског и фармацеутског отпада прикупљених у складу са <i>Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада.</i>
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год), односно тонама по становнику по години (t/стан/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду, са упутством за његово попуњавање (“Службени гласник РС”, број 95/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње

Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину
---	--

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.36.	5.36. Предузећа овлашћена за управљање отпадом
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује број предузећа која су овлашћена за управљање отпадом, према својој улози. Индикатором се прати остварење циљева: избегавање и смањивање настајања отпада, као и постизање организованог и одрживог управљања отпадом. Подиндикатори: 1. Укупан број предузећа која су овлашћена за управљање отпадом; 2. Број предузећа која су овлашћена за управљање отпадом, према својој улози за коју су добили дозволу за управљање отпадом.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу података из базе података Агенције за заштиту животне средине о издатим дозволама за управљање отпадом, издатих од стране Министарства животне средине и просторног планирања, односно надлежног органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе у складу са Законом о управљању отпадом.
Јединица мере	Индикатор се изражава у броју по години (бр/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: континуално
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања у складу са темпом издавања дозвола од стране надлежних органа и достављања података у регистар

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.37.	<i>5.37. Депоније отпада</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује развијеност, распоређеност и капацитете простора за одлагање отпада. Подиндикатори: 1. Број санитарних депонија; 2. Укупан капацитет санитарних депонија; 3. Преостали капацитет санитарних депонија; 4. Укупна површина санитарних депонија; 5. Број ЈКП депонија; 6. Укупан капацитет ЈКП депонија; 7. Преостали капацитет ЈКП депонија; 8. Укупна површина ЈКП депонија; 9. Број неуређених одлагалишта отпада; 10. Процењена површина неуређених одлагалишта отпада.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује коришћењем података о броју и капацитету санитарних, ЈКП и неуређених одлагалишта отпада, прикупљених у складу са <i>Законом о управљању отпадом, Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада.</i>
Јединица мере	Индикатор се изражава као број (бр), у тонама (t) или метрима квадратним (m ²).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Уредба о одлагању отпада на депоније (“Службени гласник РС”, број. 92/10); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра из-вора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података (“Службени гласник РС”, број 91/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање (“Службени гласник РС”, број 95/10); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers.

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: континуално
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.38.	5.38. Количина издвојено прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количину издвојено прикупљеног отпада по врстама, поновно искоришћеног отпада према поступцима за поновно искоришћење (односно Р ознакама) и отпада подвргнутог одлагању, по поступцима одлагања (односно Д ознакама). Индикатором се директно прати остварење стратешког циља: избегавање и смањивање настајања отпада, односно одрживо управљање отпадом. Подиндикатори: 1. Укупна количина издвојено прикупљеног отпада; 2. Укупна количина издвојено прикупљеног отпада по врстама (индексном броју); 3. Укупна количина поновно искоришћеног отпада; 4. Укупна количина поновно искоришћеног отпада према Р ознакама; 5. укупна количина поновно искоришћеног отпада према врстама (индексном броју); 6. Укупна количина одложеног отпада; 7. Укупна количина одложеног отпада према Д ознакама; 8. Укупна количина одложеног отпада према врстама (индексном броју).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу годишњих података о количини издвојено прикупљеног отпада по врстама, годишњих података о количини отпада који је подвргнут поновном искоришћењу појединим поступцима поновног искоришћења према врстама и годишњих података о количини одложеног отпада појединим поступцима одлагања према врстама пријављених у складу са <i>Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада</i>. Врсте отпада одређују се према Каталогу отпада.
Јединица мере	Индикатор се изражава тонама по години (t/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 95/10);

	– Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10); – Waste Framework Directive (2006/12/EC); – Regulation (EC) No 166/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register and amending Council Directives 91/689/EEC and 96/61/EC; – UNECE Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	5. ОТПАД
Ред. бр.	Назив индикатора
5.39.	<i>5.39. Прекогранични промет отпада</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује кретање количина отпада у прекограничном промету отпадом, по врстама и земљама. Индикатором се прати напредак у остваривању циља: одрживо управљање отпадом. Подиндикатори: 1. Укупно увезена количина отпада; 2. Укупно увезена количина отпада према врстама (индексном броју); 3. Укупно извезена количина отпада; 4. Укупно извезена количина отпада према врстама (индексном броју).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу годишњих података о реализованој количини увезеног, тј. извезеног отпада по врстама, пријављених путем Јединствених царинских исправа. Врсте отпада одређују се према Каталогу отпада који је саставни део Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада.
Јединица мере	Индикатор се изражава у тонама по години (t/год).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о потврђивању Базелске Конвенције о прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 2/99); – Уредба о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање („Службени гласник РС”, број 60/09); – Уредба о одређивању појединих врста опасног отпада који се могу увозити као секундарне сировине („Службени гласник РС”, број 60/09); – Уредба о Листи неопасног отпада за који се не издаје дозвола, са документацијом која прати прекогранично кретање („Службени гласник РС”, број 102/10); – Правилник о садржини, начину вођења и изгледу Регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Службени гласник РС”, број 95/10); – Закон о царинској тарифи („Службени гласник РС”, број 62/05, 61/07 и 5/09); – Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС” број 56/10); – Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 95/10); – Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Службени гласник РС”, број 21/10).

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство животне средине, рударства и просторног планирања и Управа царина Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	6. БУКА
Ред. бр.	Назив индикатора
6.40.	6.40. Укупни индикатор буке
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	L_{den} - Укупни индикатор буке је индикатор који описује ометање буком за временски период од 24 часа, за дан-вече-ноћ. Индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се јединицом dB(A). Индикатори буке се користе у циљу утврђивања стања буке, за процену и предвиђање стања буке, израду стратешких карата буке и планирање мера заштите.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Укупни индикатор буке L_{den} у децибелима dB(A) дефинише се следећом једначином: $L_{den} = 10 \lg \frac{1}{24} \left(12 \cdot 10^{\frac{L_{day}}{10}} + 4 \cdot 10^{\frac{L_{evening}+5}{10}} + 8 \cdot 10^{\frac{L_{night}+10}{10}} \right)$ где су: L_{day} - А-пондерисани дуговременски просечни ниво звука који се одређује за све дневне периоде у току једне године; $L_{evening}$ - А-пондерисани дуговременски просечни ниво звука који се одређује за све вечерње периоде у току једне године; L_{night} - А-пондерисани дуговременски просечни ниво звука који се одређује за све ноћне периоде у току једне године. Период од 24 часа, у смислу ове уредбе, дели се на три референтна временска интервала: дан траје 12 часова (од 6 до 18 часова), вече траје 4 часа (од 18 до 22 часа) и ноћ траје 8 часова (од 22 до 6 часова). L_{RAeqT} - меродавни ниво буке у децибелима dB(A) је еквивалентни А-пондерисани ниво током утврђеног временског интервала, коме се додају корекције због карактеристика буке. $L_{RAeqT} = L_{AeqT} + K_i$ где су: L_{AeqT} - еквивалентни А-пондерисани ниво током утврђеног временског интервала. K_i - корекције због присуства тона, импулса или других звучних информација
Јединица мере	Децибел (dB(A))
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	— Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр.ј 36/09 и 88/10); — Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10); — Правилник о садржини и методама израде стратешких карата буке и начину њиховог приказивања јавности („Службени гласник РС”, број 80/10); — Правилник о методологији за израду акционих планова („Службени гласник РС”, број 72/10); — Правилник о методологији за одређивање акустичних зона („Службени гласник РС”, број 72/10); — Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС”, број 72/10);

	– Правилник о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Службени гласник РС”, број 72/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Мониторинг, појединачна мерења и прорачуни: мониторинг и појединачна мерења врше овлашћене организације. Појединачна мерења се врше на захтев странке или по решењу инспектора. Извештаји о стању буке у животној средини (месечни или годишњи).
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Стратешке карте буке ревидирају се најмање једном у пет година рачунајући од дана почетка њихове припреме.

Тематска целина	6. БУКА
Ред. бр.	Назив индикатора
6.41.	6.41. Индикатор ноћне буке
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	L_{night} - индикатор ноћне буке је индикатор који описује ометање буком у току ноћи. Индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се јединицом dB(A). Индикатори буке се користе у циљу утврђивања стања буке, за процену и предвиђање стања буке, израду стратешких карата буке и планирање мера заштите.
Методологија израчунавања и сакупљања података	L_{night} је А-пондерисани дуговременски просечни ниво звука који се одређује за све ноћне периоде у току једне године. Ноћ траје 8 часова (од 22 до 6 часова). L_{AeqT} - меродавни ниво буке у децибелима dB(A) је еквивалентни А-пондерисани ниво током утврђеног временског интервала, коме се додају корекције због карактеристика буке. $L_{AeqT} = L_{AeqT} + K_i$ где су: L_{AeqT} - еквивалентни А-пондерисани ниво током утврђеног временског интервала. K_i - корекције због присуства тона, импулса или других звучних информација
Јединица мере	Децибел (dB(A))
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 36/09); - Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10); - Правилник о садржини и методама стратешких карата буке и начину њиховог приказивања јавности („Службени гласник РС”, број 80/10); - Правилник о методологији за израду акционих планова („Службени гласник РС”, број 72/10); - Правилник о методологији за одређивање акустичних зона („Службени гласник РС”, број 72/10); - Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС”, број 72/10); - Правилник о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Службени гласник РС”, број 72/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Мониторинг, појединачна мерења и прорачуни: мониторинг и појединачна мерења врше овлашћене организације. Појединачна мерења се врше на захтев странке или по решењу инспектора. Извештаји о стању буке у животној средини (месечни или годишњи).
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Стратешке карте буке ревидирају се најмање једном у пет година рачунајући од дана почетка њихове припреме.

Тематска целина	7. НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
7.42.	<i>7.42. Извори нејонизујућег зрачења од посебног интереса</i>
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса сматрају се извори електромагнетног зрачења који могу бити штетни по здравље људи. Индикатор дефинише стационарни и мобилни извор чије електромагнетно поље у зони повећане осетљивости достиже најмање 10% износа референтне, граничне вредности прописане за ту фреквенцију.
Методологија израчунавања и сакупљања података	За испитивања нивоа зрачења извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса у животној средини, морају да се примењују методе мерења и прорачуна важећих домаћих или међународних стандарда, и то: – за нискофреквентно подручје - CEI IEC 61786; – за високофреквентно подручје - CEI IEC 61566; – стандард о испитивању утицаја на излагање становништва нејонизујућим зрачењима - CENELEC EN 50413:2008. За послове систематског испитивања нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини, морају да се примењују методе мерења и прорачуна важећих домаћих или међународних стандарда, и то: – за нискофреквентно подручје - CEI IEC 61786; – за високофреквентно подручје - CEI IEC 61566; – стандард о испитивању утицаја на излагање становништва нејонизујућим зрачењима - CENELEC EN 50413:2008.
Јединица мере	Референтни гранични нивои јесу нивои излагања становништва електричним, магнетним и електромагнетним пољима који служе за практичну процену изложености, како би се одредило да ли постоји вероватноћа да базична ограничења буду прекорачена. Референтни гранични нивои исказују се зависно од висине фреквенције поља према следећим параметрима: – јачина електричног поља E [V/m]; – јачина магнетног поља H [A/m]; – густина магнетног флукса B [μT]; – густина снаге(ekvivalentnogavnog talasa) - S_{ekv} [W/m²]. Примена мерљивог референтног граничног нивоа осигурава поштовање релевантног базичног ограничења. Референтни гранични нивои садржани су у Табели 2. Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС”, број 104/09);
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, број 36/09); – Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС”, број 104/09); – Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС”, број 104/09); – Правилник о садржини евиденције о изворима нејонизујућих

	зрачења од посебног интереса („Службени гласник РС”, број 104/09); – Правилник о садржини и изгледу обрасца извештаја о систематском испитивању нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини („Службени гласник РС”, број. 104/09); – Правилник о условима које морају да испуњавају правна лица која врше послове систематског испитивања нивоа нејонизујућих зрачења, као и начин и методе систематског испитивања у животној средини („Службени гласник РС”, број 104/09); – Правилник о условима које морају да испуњавају правна лица која врше послове испитивања нивоа зрачења извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса у животној средини („Службени гласник РС”, број. 104/09). Списак прописа посредно везаних за област заштите животне средине од нејонизујућег зрачења: – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09-др.закон); – Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04,36/09 и 88/10); – Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10); – Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број. 114/08); – Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-испр.,64/10 и 74/10); – Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/10). Препоруке међународних организација: – Preporuka Saveta Evrope 1999/519/EC; – WHO (Svetska zdravstvena organizacija), International EMF Project, www.who.int/emf; – ICNIRP (Međunarodna komisija za zaštitu od nejonizujućih zračenja) www.icnirp.de.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство животне средине, рударства и просторног планирања, надлежни орган аутономне покрајине. Периодичност и начин сакупљања података одређени су Правилником о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл.гласник. РС”, бр.104/09). Периодичност испитивања нових и реконструисаних извора: 1. Након изградње, односно постављања објекта који садржи изор нејонизујућег зрачења, а пре издавања дозволе за почетак рада или употребне дозволе врши се прво испитивање нивоа електромагнетног поља у околини извора. 2. Корисник извора за чију је употребу надлежни орган издао одобрење, обезбеђује периодична испитивања након пуштања у рад извора и то: – једанпут сваке друге календарске године за високофреквентне изворе, и – једанпут сваке четврте године за нискофреквентне изворе.

	Ако се у току првог или периодичног испитивања утврди ниво електромагнетног поља мањи од 10% прописаних граничних вредности, корисник неће вршити периодична испитивања. У случају реконструкције извора корисник обезбеђује испитивања као што је наведено. Корисник затеченог извора нејонизујућег зрачења мора да изврши прво испитивање зрачења у року од три године од дана ступања на снагу Закона о заштити од нејонизујућих зрачења, а по налогу надлежног инспектора за заштиту животне средине и пре истека тог рока. Извештај о првом испитивању доставља се надлежном органу уз захтев за издавање решења за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса Ради испитивања излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини на захтев министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, врше се посебна мерења. Влада доноси Програм систематског испитивања нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини за период од две године.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	На захтев надлежног органа, привредно друштво, предузеће, друго правно лице и предузетник који користе изворе нејонизујућих зрачења од посебног интереса, могу да доставе документацију о извршеним испитивањима нејонизујућих зрачења. Корисник затеченог извора нејонизујућег зрачења, извештај о првом испитивању доставља надлежном органу уз захтев за издавање решења за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса. Лица овлашћена да врше послове систематског испитивања нивоа нејонизујућег зрачења у животној средини, дужна су да министарству, а за територију аутономне покрајине и надлежном органу аутономне покрајине, достављају годишњи извештај о резултатима испитивања, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину, а у случају ванредног догађаја одмах.

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.43.	8.43. Површина, састојине и типови шума
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Површина шуме и другог шумског земљишта, класификована према типу шуме и доступности за експлоатацију, као и удео шума и шумског земљишта у укупној површини шуме. Структура шумског екосистема и одрживост коришћења у односу на површину, врсту и састојину. Промене површине под шумом узроковане пошумљавањем, обновом или крчењем шума, представљају индикатор за одрживо управљање шумама и за праћење улоге шумског екосистема у глобалном циклусу угљеника. Подиндикатори: 1. Укупна површина под шумом. Површина под шумом и површина шумовитости према CORINE Land Cover. Површина под шумом према Националној инвентури шума. 2. Проценат шумске површине у односу на површину земље. Површина под шумом и површина шумовитости према CORINE Land Cover и/или Националној инвентури шума у процентима у односу на површину земље. 3. Категорије шума према CLC 2000 и Националној инвентури шума. Површина категорија листопадних, четинарских и мешовитих шума према CORINE Land Cover и/или Националној инвентури шума у ња. 4. Тренд промена површина под шумом. Тренд промена површина под шумом, према претходним Инвентурама и Пописима и према CORINE Land Cover у ња и/или % територије или дела територије. 5. Типови шума према врсти дрвећа и састојинама. 6. Површина шума за комерцијалну употребу. Површина шума у хектарима која је доступна за комерцијалну употребу.
Методологија израчунавања и прикупљања података	CORINE Land Cover методологија, Методологија Националне Инвентуре шума (UNECE/FAO критеријуми).
Јединица мере	У хектарима (ња) или у процентима (%) у односу на укупну територију – за подиндикаторе Укупна површина под шумом и Проценат шумске површине у односу на површину земље. У хектарима (ња) – за подиндикатор Категорије шума према CLC 2000 и Националној инвентури шума. Графички приказ - за подиндикатор Тренд промена површина под шумом. У хектарима (ња), по врсти и/или састојини (ња/по врсти и/или састојини)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања	– Агенција за заштиту животне средине и Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Управа за шуме Периодичност сакупљања података: једном годишње

података	– Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: једном у две године
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Инфо систем	Рок достављања: једном годишње, једном у две године

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.44.	8.44. Шумске врсте
Тематско подручје	Стање и/или Притисак и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор описује биљне и животињске врсте присутне у шумским екосистемима и трендови промена популација и обраслих површина. Подиндикатори: 1. Листа флоре и фауне. Списак врста флоре и фауне у шумским екосистемима. 2. Врсте дрвећа по броју стабала. Списак врста и број стабала у шумама. 3. Шумске састојине према врсти. Површина шума према доминантним врстама. 4. Мешавина врста дрвећа. Површина шума класификована према врстама дрвећа и типу шуме. Списак врста по састојинама и обрасла површина. 5. Интродуковане врсте дрвећа. Површина шума и шумског земљишта преобладајуће насељена интродукованим и/или инвазивним врстама дрвећа. Списак врста. 6. Број заштићених/угрожених/ кључних и доминантних врста. Списак врста према Националној инвентури шума и категорија угрожености према IUCN 2004. Број заштићених шумских врста класификованих према IUCN класификацији у односу на укупан број шумских врста. Списак врста и обрасла површина шума односно површина заједница и/или састојинска површина. 7. Тренд популације селекционисаних врста птица и лептирова шумских станишта. Динамика бројности популација селекционисаних врста птица и лептирова према експертским и административним листама.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Методологија Националне инвентуре шума (UNECE/FAO критеријуми). IUCN (Red List) према критеријумима дефинисаним 2004. EEA методологија пребројавања популација лептирова и птица.
Јединица мере	У хектарима (ha). Тренд промене површина, броја врста. Број или проценат (%), листа врста.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	– Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде- Управа за шуме; – Институт за шумарство; – Агенција за заштиту животне средине. Периодичност сакупљања података: једном у десет година, или периодично у складу са Инвентуром шума и IUCN класификацијом

	– Невладине организације, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Биолошки факултети у Крагујевцу и у Београду – за подиндикатор Тренд популације селекционисаних врста птица и лептирова шумских станишта. Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Инф. сис.	Рок достављања: једном годишње, једном у десет година

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.45.	<i>8.45. Депозиција загађујућих материја, шумско земљиште и мониторинг здравственог стања шума</i>
Тематско подручје	Притисак и/или Стање
Дефиниција и опис индикатора	Депозиција загађивача ваздуха на шуме и друга шумска земљишта класификована према N, S и основним катјонима. Депозиција загађујућих материја је један од главних егзогених фактора који утичу на промену земљишних услова, на здравствено стање шума и вегетацијски састав, као и на квалитет шумског земљишта утичући тако на стабилност екосистема. Такође, као резултат депозиције јавља се и смањење отпорности шума на сушу, али и на нападе инсеката и гљивица. Индикатор показује хемијске карактеристике земљишта (pH, СЕС, C/N, органски C, базно засићење) у шумама и на другом шумском земљишту које су у вези са закишељавањем и еутрофикацијом земљишта, класификоване према основним типовима земљишта. Промене у хемијским карактеристикама земљишта утичу на стање круна дрвећа и састав врста, такође и на отпорност шума на нападе инсеката и болести. Стабилност екосистема је уско повезана са циклусом кружења нутријената. Засићење базама указује на пуферски капацитет земљишта у борби против даљег закишељавања земљишта. У зависности од одговарајућих својстава земљишта, препоручена дубина земљишта је органски хоризонт и првих 20cm земљишта. Стање круна омогућавају процену стања дрвећа у зависности од многих стресних фактора, пре свега аерозагађења и зато представља валидну меру за оцену свеукупног шумског стања, иако узроци уочене дефолијације не морају бити квантификовани и специфични. Подиндикатори: 1. Дефолијација. Мониторинг здравственог стања губитка лишћа на дрвећу у шумама у свакој од дефолијационих класа „нема“, „слаба“, „умерена“, „јака“ и „мртво дрво“. 2. Деколоризација. Мониторинг здравственог стања промене боје лишћа на дрвећу у шумама у свакој од деколоризационих класа „нема“, „слаба“, „умерена“, „јака“ и „мртво дрво“ је важан индикатор стања круна. Комбинована процена. Комбинована процена оштећења стабала у класама „нема“, „слаба“, „умерена“, „јака“ и „мртво дрво“.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Методологија коришћена за утврђивање депозиције загађивача ваздуха дефинисана је критеријумима ЕМЕР-а и методологијом ICP Forests, а базира се на утврђивању концентрације загађивача према површини. Методологија коришћена за утврђивање стања земљишта дефинисана је критеријумима ICP Forests, а подразумева одређивање pH, СЕС, C/N, органског C и базног засићења. Елементи мониторинга дефинисани су према критеријумима ICP Forests мониторинга.
Јединица мере	У килограмима по хектару (kg/ha). pH класе, у центимолима по килограму (cmol/kg), однос угљеника и азота (C/N), у грамима по килограму (g/kg), у процентима (%). Проценат оштећења (%) по класама „нема“, „слаба“, „умерена“, „јака“ и „мртво дрво“ главних врста дрвећа у шумама.

Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	– ЕМЕР мрежа (Европски програм за мониторинг и евалуацију) и Агенција за заштиту животне средине; Периодичност сакупљања података: једном годишње – ICP Forests мониторинг ниво 2, Институт за шумарство и Агенција за заштиту животне средине; Периодичност сакупљања података: једном годишње за здравствено стање шума и једном у 10 година за шумско земљиште
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње, једном у десет година

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.46.	8.46. Штете у шумама
Тематско подручје	Притисак
Дефиниција и опис индикатора	Површина шума и другог шумског земљишта и/или запремина дрвета на којима је изазвана штета, класификована према узроковачима (абиотички, биотички и антропогени) и према типу шуме, шумске заједнице или врсте. Подиндикатори: - Штете у шумама према агенсима. Биотички агенси укључују инсекте и болести, дивље животиње, као и испашу говеда у шумама. Абиотички агенси укључују пожаре, олује, јаке ветрове, снег, сушу, бујице блата и лавине. Антропогени агенси обухватају штете настала током сече, штете изазване интензивним туризмом и коришћењем шума у рекреативне сврхе, штете настале током лошег управљања шумом али и штете настале као последица интензивног саобраћаја, загађења ваздуха. - Површина шуме захваћена пожаром и дрвна запремина. Површина шуме и дрвна запремина захваћена пожаром. - Површина шума нападнутих природним катастрофама. Површина шума оштећена природним катастрофама, (олује, ветрови, снег...).
Методологија израчунавања и прикупљања података	Методологија према критеријумима ICP Forests, UNECE/FAO, DG Environment. Методологија дефинисана од стране Републичког завода за статистику.
Јединица мере	У хектарима (ha). У хектарима (ha) или метрима кубним (m³) - за подиндикатор Површина шуме захваћена пожаром и дрвна запремина.
Правна покривеност националним међународним прописима обавезама извештавања	- Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); - Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); - Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); - Министарска конференција о шумама; - Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику и Министарство унутрашњих послова-Управа за ванредне ситуације Периодичност сакупљања података: једном годишње или једном у две године, у складу са извештајима РЗС
Рокови достављања података, информација, индикатора извештаја Информациони систем	Рок достављања: једном годишње, једном у две године

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.47.	<i>8.47. Слатководне врсте</i>
Тематско подручје	Стање и/или Притисак и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Број и списак врста и таксона вишег и нижег ранга риба, бентосних макроинвертебрата и макрофита у рекама. Опис угрожености и заштите биодиверзитета слатководних екосистема. Подиндикатори: 1. Диверзитет фамилија риба. Списак и дистрибуција таксона (фамилија, врста) по сливовима. Опис риболовних карактеристика по сливовима. Број и списак врста присутних у сливу. Списак врста присутних само у одговарајућем сливу. 2. Бентоске макроинвертебрате. Број и списак таксона (врста, фамилија) макроинвертебрата у рекама, категоризација угрожености, тренд популација селекционисаних врста. 3. Макрофите. Број и списак таксона (врста, фамилија) макрофита, процена угрожености, тренд популација селекционисаних врста. 4. Број и списак угрожених/осетљивих/заштићених врста. Категоризација угрожености слатководних врста према IUCN и SRBIUCN. Категоризација врста према националним и међународним прописима о заштити. 5. Индикатор врсте. Динамика популација одабраних врста према експертским и/или административним листама.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Број и списак таксона (фамилија, врста) риба, макроинвертебрата и макрофита у рекама. Бројност популација одговарајућих врста према административним и експертским листама. Методологија узорковања, пребројавања и процене према најбољим доступним научно-стручним технологијама.
Јединица мере	Списак врста. Динамика бројности популација.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09) – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Конвенција о међународној трговини угроженим врстама дивље фауне и флоре (CITES Конвенција), („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01); – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	– Биолошки факултети Универзитета у Београду и Крагујевцу; – Министарство животне средине и просторног планирања. Периодичност сакупљања података: периодично – у складу са научним и стручним публикацијама
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: периодично у складу са научним и стручним публикацијама

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.48.	<i>8.48. Индекс биомасе и излов рибе</i>
Тематско подручје	Стање и/или Притисак
Дефиниција и опис индикатора	Количина продукције органске биомасе (пре свега риба) у воденим екосистемима и квалитет воде. Индикатор интензитета притиска на слатководне екосистеме изазваног риболовом. Подиндикатори: 1. Индекс биомасе организама. Квалитативни и квантитативни састав по ловним врстама риба и индикатор врстама фитопланктона и зообентоса. Органска продукција по риболовним врстама на годишњем нивоу. 2. Степен zasiћења кисеоником. Количина кисеоника присутна у узорцима воде и количина zasiћења. 3. Садржај хлорофила. Концентрација хлорофила а у водама. 4. Тренд укупног излова. Тренд промене укупне количине изловљене рибе на годишњем нивоу. 5. Излов главних комерцијалних врста. Тренд промене излова главних комерцијалних врста риба.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Потребни подаци добијају се на тачкама мониторинга приликом израде риболовних основа. На основу серија података прати се тренд промена стања вода и биомасе таксона. Методологија мониторинга и израде риболовних основа дефинисане су према Правилнику о програму мониторинга ради праћења стања рибљег фонда у риболовним водама („Службени гласник РС”, број 71/2010) у складу са Законом о рибарству и најбољим доступним научно-стручним методологијама. Количина изловљене и произведене рибе према извештајима корисника риболовних подручја и према упитницима Републичког завода за статистику. Извештаји и упитници припремљени су у складу са Правилником о начину вођења евиденције о улову рибе („Службени гласник РС”, број 104/2009).
Јединица мере	Индекс биомасе у kg/км² и/или kg/ha за риболовне врсте и индикатор врсте. Прираст биомасе у kg/км² и/или kg/ha за риболовне врсте на годишњем нивоу. Степен zasiћења кисеоником у %. Концентрација хлорофила а у µg/l. Списак врста. Количина у килограмима (kg) и тонама (t).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09) – Правилнику о програму мониторинга ради праћења стања рибљег фонда у риболовним водама („Службени гласник РС”, број 71/10) – Правилником о начину вођења евиденције о улову рибе („Службени гласник РС”, број 104/09) – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01). НАПОМЕНА: Индикатор је методолошки прилагођен Европској агенцији за заштиту животне средине- CSI 032- Status of marine fish stock, али је у току хармонизација за слатководни и морски риболов.

Извор података и периодичност сакупљања података	– Биолошки факултети Универзитета у Београду и Крагујевцу; – Министарство животне средине и просторног планирања. Периодичност сакупљања података: једном у пет година, или периодично у складу са мониторингом – Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње, једном у пет година, или периодично у складу са мониторингом

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.49.	8.49. Производња у аквакултури, порибљавање и акциденти у риболовним водама
Тематско подручје	Покретачки фактори и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује количина и врсте риба произведене у аквакултури. Ниво локалног утицаја аквакултуре на животну средину варира у зависности од скале продуктивности и коришћене технологије, као и од хидродинамичних и хемијских карактеристика региона. Опис интензитета повећана капацитета одрживог коришћења риболовних ресурса порибљавањем, као и штете настале порибљавањем, случајним или намерним уношењем врста и акцидентима. Подиндикатори: 1. Производња риба у рибњацима по врсти. 2. Порибљавање. Тренд укупне количине порибљене рибе према врсти и локацији. 3. Број и списак интродукованих врста риба. Број и списак интродукованих врста риба. Карактеризација према инвазивности. Динамика популација интродукованих врста. 4. Акциденти у риболовним водама. Количина угинуле рибе у акцидентима.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Производња у аквакултури (укупна и према најзаступљенијим врстама) према методологији Европске агенције за заштиту животне средине. Број рибњака и капацитет. Количина порибљене рибе према врсти, кориснику риболовног подручја и риболовном подручју. Извештаји корисника риболовних подручја припремају се у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 17/09). Количина угинуле рибе услед акцидената у риболовним водама. Узрок угинућа. Извештаји инспекцијске службе Министарства животне средине и просторног планирања.
Јединица мере	Списак врста, у тонама (t) или килограмима (kg). Површина рибњака.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/19); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Конвенција о међународној трговини угроженим врстама дивље фауне и флоре (CITES Конвенција), („Службени лист СРЈ-Међународни уговори”, број 11/01); – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01) – Европска Агенција за заштиту животне средине - EEA CSI 033 Aquaculture production.
Извор података и периодичност сакупљања података	– Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Републички завод за статистику. Периодичност сакупљања података: једном годишње

	– Министарство заштите животне средине и просторног планирања и Републички завод за статистику. Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње

Тематска целина	8. ШУМАРСТВО, ЛОВСТВО И РИБОЛОВ
Ред. бр.	Назив индикатора
8.51.	<i>8.51. Динамика популација главних ловних врста</i>
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Опис броја и структуре популација главних ловних врста током ловне године. У анализу тренда бројности популације улазе врсте које су под најачим притиском ловства (јелен, дивља свиња, срна, зец, фазан...). Подиндикатори: 1. Број и структура матичног јата. Бројност и структура популације матичног јата по ловним врстама. 2. Бројност пред лов. Процењена бројност популација ловних врста пред лов. 3. Бројност на крају ловне године. Процењена бројност популација ловних врста на крају ловне године. 4. Број угинулих јединки. Број угинулих и/или несталих јединки.
Методологија израчунавања и прикупљања података	Бројност се анализира према извештајима корисника ловних подручја. Корисници ловних подручја врше пребројавање и процењивање према Правилнику у складу са Законом о ловству и према одговарајућим најновијим методологијама у складу са научним искуствима.
Јединица мере	Број јединки према полу, старости, трофејности...
Правна покривност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС”, број 18/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција), („Службени гласник Републике Србије” – Међународни уговори, број 102/07); – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде – Управа за шуме Периодичност сакупљања података: једном годишње
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.51.	9.51. Индекс експлоатације воде (WEI)
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индекс експлоатације воде - Water Exploitation Index (WEI) Представља однос укупне годишње количине захваћених водних ресурса и обновљивих водних ресурса. То је индикатор притиска захваћених водних ресурса на одрживо коришћење обновљивих водних ресурса на националном нивоу.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индекс експлоатације воде израчунава се кад се годишња количина захваћених водних ресурса подели са вишегодишњим просеком обновљивих водних ресурса и помножи са 100. Захваћени водни ресурси (V_{zh}) обухватају укупну годишњу запремину захваћене површинске и подземне воде од стране индустрије, пољопривреде, домаћинства и других корисника. Обновљиви водни ресурси (V_{obn}) обухватају запремину речног отицаја (падавине умањене за стварну евапотранспирацију) и промену запремине подземних вода, генерисаних у природним условима искључиво падавинама на националној територији (интерни доток) као и запремину стварног дотока површинских и подземних вода из суседних земаља (екстерни доток) и израчунавају се као вишегодишњи просек за најмање 20 узастопних година. $WEI = V_{\text{zh}} / V_{\text{obn}} \times 100$
Јединица мере	Индекс експлоатације воде - % [проценат] Захваћени водни ресурси – 10^6 [m ³ /годишње] Обновљиви водни ресурси – 10^6 [m ³ /годишње]
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Конвенција о сарадњи за заштиту и одрживо коришћење реке Дунав („Службени лист СЦГ-Међународни уговори“, број 4/03) – Закон о водама („Сл.гласник РС“, број 30/10) – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон);Европска Агенција за животну средину – EEA CSI 018 – Use of freshwater resources – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>, Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C8 – Freshwater abstraction.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Агенција за заштиту животне средине; – Републичка дирекција за воде; – Републички хидрометеоролошки завод. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у секторима: пољопривреда, лов и шумарство (укључујући подсектор – водопривреда), вађење руда и камена, прерађивачка индустрија, производња и снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, и друге комуналне, друштвене и личне услуге, одстрањивање отпадака, смећа и сл.).
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Подаци о захваћеним водним ресурсима се достављају (објављују) једном годишње у периодици Републичког завода за статистику Србије (<i>Статистички годишњак</i>). Подаци за израчунавање обновљивих водних ресурса се достављају једном годишње у извештају Републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове и Републичке дирекције за воде.

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.52.	<i>9.52. Коришћење воде у домаћинству</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати количину воде која се користи за потребе домаћинства и јавних комуналних потреба становништва (заливање парковских површина, јавна хигијена и сл.). Представља индикатор притиска искоришћених водних ресурса у домаћинствима на одрживо коришћење обновљивих водних ресурса на националном нивоу.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Коришћење воде у домаћинству израчунава се дељењем укупне потрошене воде у домаћинствима током године са бројем становника прикључених на јавне водоводне системе. Укупна потрошена вода у домаћинствима током године одређује се на основу испоручене количине воде домаћинствима из јавних комуналних предузећа (ЈКП). Коришћење воде од стране становништва која није испоручена из јавних водоводних система, а припада категорији јавног снабдевања становништва водом за пиће, такође треба урачунати. Индикатор се заснива на подацима о потрошњи воде у домаћинствима из статистичког годишњака и броја прикључених становника добијених од одговарајућег органа државне управе.
Јединица мере	л/годишње по глави становника (или литара/дан по глави становника)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 16/97 и 42/98); – Закон о министарствима („Сл. гласник РС”, број 16/11); – Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports, Economic Commission for Europe, UN, 2007 – UNECE C9 – Household water use per capita.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Републичка дирекција за воде. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у секторима: пољопривреда, лов и шумарство (укључујући подсектор – водопривреда), вађење руда и камена, прерађивачка индустрија, производња и снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, и друге комуналне, друштвене и личне услуге, одстрањивање отпадака, смећа и сл.)
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Подаци о испорученим количинама воде се достављају (објављују) једном годишње у периодици Републичког завода за статистику Србије (Статистички годишњак).

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.53.	<i>9.53. Губици воде</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати количину и проценат водних ресурса који су се изгубили приликом транспорта воде (због цурења и испаравања) између места захватања и места испоруке. Даје меру одговора на ефикасност управљања системима за водоснабдевање укључујући и техничке услове који утичу на стање ценовода, цену воде и свест популације у држави.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као апсолутна и релативна разлика између количине воде захваћене од стране водовода и количине испоручене корисницима (домаћинства, индустрија и друге економске активности)
Јединица мере	10 ⁶ m ³ годишње, % (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 16/97 и 42/98); – Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11); – <i>Environmental Indicators and Indicator-based assessment Reports</i>; Economic Commission for Europe, UN, 2007- UNECE C10 – Water losses.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Извор података: – Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Републичка дирекција за воде. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у секторима: пољопривреда, лов и шумарство (укључујући подсектор – водопривреда), вађење руда и камена, прерађивачка индустрија, производња и снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, и друге комуналне, друштвене и личне услуге, одстрањивање отпадака, смећа и сл.)
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Подаци о захваћеним и испорученим количинама воде се достављају (објављују) једном годишње у периодични Републичког завода за статистику Србије (Статистички годишњак).

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.54.	9.54. Поново употребљена и рециклирана вода
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати проценат поново коришћене и рециклиране воде, укупно и према економским активностима, у односу на укупан обим воде која се користи за покривање потреба производње. Индикатор обезбеђује меру одговора на националне мере за побољшање или рационализацију система за управљање водама у производним секторима. Поново коришћена вода обухвата ону количину која се после пречишћавања исторучује кориснику. Искључене су рециклиране воде и опадне воде које се испуштају у водоток и захватају поново изводно. Рециклирана вода обухвата ону количину која се користи више пута од стране истог корисника без обзира дали се пречишћава или не.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се представља формулом: $\% \text{ rec / ron. kor} = ((Q_{\text{rec}} + Q_{\text{ron. kor}}) \times 100) / ((Q_{\text{rec}} + Q_{\text{ron. kor}}) + Q_{\text{prodv}})$ где је: % rec / ron.kor – удео рециклиране и поново коришћене воде Q_{rec} = количина рециклиране воде $Q_{\text{ron. kor}}$ = количина поново коришћене воде Q_{prodv} = количина воде за потребе производње.
Јединица мере	% (проценат)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Закон о министарствима („Службени гласник РС”, број 16/11); – Правилник о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Службени гласник РС”, број 91/10); – <i>Environmental Indicators and Indicator - based assessment Reports</i>, Economic Commission for Europe, UN, 2007-UNECE C7-Renewable freshwater resources.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Извор података: – Републички завод за статистику Србије (Статистички годишњак); – Републичка дирекција за воде. Подаци о статистичким истраживањима из области вода добијени су редовним годишњим извештајима које подносе организације односно предузећа регистрована у секторима: пољопривреда, лов и шумарство (укључујући подсектор – водопривреда), вађење руда и камена, прерађивачка индустрија, производња и снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, и друге комуналне, друштвене и личне услуге, одстрањивање отпадака, смећа и сл.)
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Подаци о количинама воде се достављају (објављују) једном годишње у периодични Републичког завода за статистику Србије (<i>Статистички годишњак</i>) и годишњим извештајима Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Републичке дирекције за воде.

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.55.	<i>9.55. Укупна количина воде у акумулацијама</i>
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати доток, истицање и промену укупне количине воде у акумулацијама (природним и вештачким). Индикатор представља меру одрживог коришћења акумулиране воде.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава као годишња промена запремине воде у акумулацији (ΔV) на основу запремина годишњих вредности, и то: дотекле воде у акумулацију ($V_{\text{дот, год}}$) и отекле воде из акумулације ($V_{\text{от, год}}$), према формули: $\Delta V = V_{\text{дот, год}} - V_{\text{от, год}}$ где је: $V_{\text{дот, год}} = \sum V_{\text{дот, месечно}}$ $V_{\text{от, год}} = \sum V_{\text{от, месечно}}$
Јединица мере	$10^6 \text{ [m}^3/\text{година]}$
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10) – Европска Агенција за заштиту животне средине – State and Quantity of Water Resources under the WISE-SoE#3 Data Reporting
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње за претходну годину до 30. априла текуће године

Тематска целина	4. ЗЕМЉИШТЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
9.56.	<i>9.56. Површине деградираног земљишта</i>
Тематско подручје	Стање
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује површине деградираног земљишта настале услед ерозије, губитка органске материје, збијања земљишта, заслањивања и/или алкализације, клизишта, ацидификације и хемијског загађења.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор обухвата више подиндикатора који се односе на степен угрожености земљишта од: 1. ерозије изражен у t/ha/годишње; 2. губитка органске материје и изражава се у % и ha; 3. ризика од збијања земљишта изражен у % и ha; 4. угрожености земљишта од заслањивања и/или алкализације изражен у % и ha; 5. угрожености земљишта од клизишта изражен у % и ha; 6. угрожености земљишта од ацидификације изражен у % и ha; 7. угрожености земљишта од хемијског загађења. Подиндикатори се оцењују на основу општих елемената за оцену ризика од деградације земљишта који су дати у Уредби о Програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологије за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС” бр. 88/10). Методологија за израчунавање степена угрожености земљишта базира се на емпиријским подацима или моделовању. Ако се користи моделовање, онда модели морају бити потврђени упоређивањем резултата на бази емпиријских података, који нису коришћени за равој самих модела. Мерења, односно математички методи и инжењерска процена морају бити у складу са релевантним националним, европским и/или међународним упутствима и стандардима. Степен угрожености земљишта од хемијског загађења одређује се на основу вредности загађујућих материја у подземним водама и вредности концентрација опасних и штетних материја које могу указати на значајну контаминацију земљишта. Добијени подаци се приказују картографски, нумерички и описно у утврђеној грид мрежи.
Јединица мере	% деградираног земљишта у односу на укупну површину и површина деградираног земљишта изражена у ha
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, 62/06 и 41/09); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Уредба о Програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологије за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС”, број 88/10); – Уредбе о утврђивању критеријума за одређивање статуса посебно угрожене животне средине, статуса угрожене животне средине и за утврђивање приоритета за санацију и ремедијацију („Службени гласник РС”, број 22/10); – Индикатор одрживог развоја Републике Србије - IOR-SRB.

Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство животне средине, рударства и просторног планирања; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде; – Агенција за заштиту животне средине. Периодичност сакупљања података: континуирано
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Континуирано достављање података, извештавање петогодишње

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.57.	<i>9.57. Прираст и сеча шума</i>
Тематско подручје	Притисак и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Равнотежа између годишњег запреминског прираста и сече дрвећа из шума доступних за употребу. Индикатор показује одрживост коришћења шума. Подиндикатори: 1. Однос прираста и сече. Однос годишњег прираста дрвне масе и сече. 2. Површина пошумљавања и попуњавања. Регенерисана површина шуме једнодобним или разnodобним изданцима класификована према типу вегетације. У хектарима и/или броју стабала. 3. Годишња запремина и површина за сечу/пошумљавање. Однос сече и пошумљавања у (ha) и метрима кубним (m ³).
Методологија израчунавања и прикупљања података	Годишњи прираст обрачунава се према методологији Националне Инвентуре шума (UNECE/FAO критеријуми). Годишња сеча према методологији Републичког завода за статистику.
Јединица мере	У метрима кубним (m ³), метрима кубним по хектару (m ³ /ha) и хектарима (ha)- за сва три подиндикатора.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику; Периодичност сакупљања података: једном у две године. – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде-Управа за шуме. Периодичност сакупљања података: једном у десет година или периодично у складу са Инвентуром шума.
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном у две године, једном у десет година или периодично у складу са Инвентуром шума.

Тематска целина	9. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
ОБНОВЉИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
9.58.	9.58. Управљање шумама и потрошња из шума
Тематско подручје	Покретачки фактори и/или Одговор
Дефиниција и опис индикатора	Удео шума и шумског земљишта са планском основном газдовања. Потрошња дрвета, производа од дрвета и других шумских производа. Подиндикатори: - Одрживо управљање шумама. Утврђује укупну површину шуме која је обухваћена планом. План управљања може бити оперативног типа (план менаџмента) или мање специфичан. Може бити регистрован или одобрен од стране јавних власти, али то не мора да представља предуслов. - Шумски путеви. Дужина путева у шумама и структура путева. - Потрошња дрвета. Индикатор указује на интензитет потрошње дрвета, може бити повезан са другим индикаторима. Коришћење дрвета уместо не-обновљивих сировина представља индикатор одрживог образаца потрошње у друштву. - Шумски сортименти произведени у државним шумама. Структура производа. Количина продатих шумских сортимената. - Потрошња огревног дрвета по глави становника. Запремина дрвета по глави становника. - Шумски сортименти који нису дрво. Вредност и количина продатих шумских сортимената који нису дрво. Шумски сортименти који нису дрво су нпр. месо, крзно, воће и бобице, печурке, плута, мед, ораси, лешници... - Екосистемске услуге. Вредност наплаћених услуга у шумама и на шумском земљишту. Услуге рекреације, естетике, дозволе за лов и риболов и др. Овде би требало навести и приватне уговоре за конзервацију животне средине и све тржишне услуге добијене од шума, које генерално доприносе повећању прихода власницима. - Доступност за рекреацију. Површина шума и шумског земљишта коју јавност може користити у рекреационе сврхе и интензивност употребе. Обрасци власништва и имовинска права утичу на приступање јавности шумама и шумском земљишту. Приступ шумама омогућује људима да искористе њихову рекреациону вредност која доприноси њиховом квалитету живота. - Културне и духовне вредности. Број локација у шуми које имају културне или духовне вредности. Шуме могу имати велику културну и духовну вредност за друштво и индивидуално, посебно због религијских, естетских и историјских разлога. Примери су археолошка места у шумама, гигантско или необично дрвеће, места дешавања историјских догађаја или обреда, места повезана са славним личностима...
Методологија израчунавања и прикупљања података	Методологија дефинисана критеријумима UNECE/FAO. Методологија дефинисана од стране Републичког завода за статистику.

Јединица мере	Проценат (%) од укупне површине шуме или другог шумског земљишта- за подиндикатор Управљање шумама. Дужина у километрима (km) и структура путева (меки, тврди, асфалтни, укупно)- за подиндикатор Шумски путеви. У метрима кубним (m³) по глави становника – за подиндикатор Потрошња дрвета. У метрима кубним (m³) или хектарима (ha)- за подиндикаторе Шумски сортименти произведени у државним шумама и Потрошња огревног дрвета по глави становника. У килограмима (kg), комадима, или националној валути/килограму (RSD/kg)- за подиндикатор Шумски сортименти који нису дрво. У хектарима (ha), у процентима (%) укупне површине шума и шумског земљишта- за подиндикатор Доступност за рекреацију. Апсолутни број локација- за подиндикатор Доступност за рекреацију
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09); – Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Министарска конференција о шумама; – Конвенција о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 11/01).
Извор података и периодичност сакупљања података	– Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде-Управа за шуме – за подиндикатор Управљање шумама. Периодичност сакупљања података: једном у десет година или периодично у складу са мониторингом и Инвентуром шума. – Републички завод за статистику – за подиндикатор Шумски путеви. Периодичност сакупљања података: једном у две године.
Рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном у две године или периодично у складу са Инвентуром шума

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ХЕМИКАЛИЈЕ И ЗДРАВЉЕ	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.59.	10.59. Укупна количина нарочито опасних хемикалија која се ставља у промет
Тематско подручје	Утицаји
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор указује на укупну количину нарочито опасних хемикалија која се ставља у промет на годишњем нивоу на територији Републике Србије. Нарочито опасне хемикалије јесу хемикалије класификоване у најмање једну од класа опасности на основу токсиколошких својстава, као и специфичних ефеката на здравље људи и то: 1) када су хемикалије класификоване у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и рекламирању хемикалије и одређеног производа, и то: веома токсичне; токсичне; корозивне; карциногене категорија 1 или 2; мутагене категорија 1 или 2; токсичне по репродукцију, категорија 1 или 2; 2) када су хемикалије класификоване у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и рекламирању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН, и то: акутна токсичност, категорија 1, 2 или 3; специфична токсичност за циљни орган – једнократна изложеност, категорија 1; специфична токсичност за циљни орган – вишестратна изложеност, категорија 1; мутагеност герминативних ћелија, категорија 1А или 1Б; карциногеност, категорија 1А или 1Б; токсичност по репродукцију, категорија 1А или 1Б; корозивно оштећење коже, категорија 1А. Праћење овог индикатора доприноси бољем сагледавању ситуације у вези са управљањем опасних хемикалија на тржишту РС и предузимањем адекватних законских мера (издавање дозвола за обављање делатности нарочито опасних хемикалија, замена супстанци које изазивају забринутост безбеднијим алтернативама када год је то могуће, односно када социо-економски разлози и техничке могућности то дозвољавају) доприноси се испуњењу једног од циљева имплементационог плана Светског самита о одрживом развоју из Јоханесбурга 2002. године, а то је да се хемикалије производе и користе на начин који води ка минимизацији штетног ефекта на људско здравље и животну средину. Такође, у Стратешком приступу за међународно управљање хемикалијама (SAICM) је наглашено да је безбедно управљање хемикалијама основа за одрживи развој.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о количинама нарочито опасних хемикалија добијаће се из Интегралног регистра хемикалија који се води у Агенцији за хемикалије.
Јединица мере	Укупна количина нарочито опасних хемикалија стављена у промет изражена у тонама на годишњем нивоу (т/год)

Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10), – Правилник о регистру хемикалија („Службени гласник РС”, бр. 23/10 и 40/10”); – Правилник о класификацији, паковању, обележавању и рекламирању хемикалије и одређеног производа („Службени гласник РС”, број 59/10); – Правилник о класификацији, паковању, обележавању и рекламирању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавње УН („Службени гласник РС”, број 64/10); – Правилник о дозволама за обављање делатности промета, односно дозволама за коришћење нарочито опасних хемикалија („Службени гласник РС”, број 94/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Подаци о количинама нарочито опасних хемикалија добијаће се из Интегралног регистра хемикалија који се води у Агенцији за хемикалије. Подаци ће се прикупљати на годишњем нивоу.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да поднесе пријаву Агенцији за хемикалије ради уписа хемикалија у Регистар до 31.марта текуће године за хемикалије које је ставио у промет у претходној години. Из тог Регистра, као и из Регистра о биосидним производима одговарајућим упитом добиће се информација о количинама нарочито опасних хемикалија која ће бити доступна у децембру месецу текуће године за оне хемикалије које су стављене у промет у прошлој календарској години.

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ИНДУСТРИЈА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.60.	<i>10.60. Систем управљања заштитом животне средине</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати развој система управљања заштитом животне средине сертификацијом СРПС ИСО 14001 и ЕМАС, кроз број предузећа која поседују сертификате СРПС ИСО 14001 и ЕМАС. Ради поређења, даје се упредно и број предузећа која поседују сертификате ИСО 14001 и ЕМАС у европским државама. Предузећа могу сертификовати систем управљања заштитом животне средине према СРПС-ИСО 14001, и регистровати сертификован систем управљања заштитом животне средине ради укључивања у систем управљања и контроле заштите животне средине ЕУ (систем ЕМАС), у складу са законом. Сертификација ИСО 14001 и ЕМАС су промовисани као добровољна мера. Подиндикатори: 1. Број предузећа са сертификатима ИСО 14001 (за Србију и европске државе); 2. Број сертификата СРПС ИСО 14001 према секторима; 3. Процентуално учешће сертификата ИСО 14001 у односу на укупан број свих издатих сертификата (за Србију и европске државе); 4. Број предузећа која су увела систем ЕМАС (за Србију и европске државе).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Привредна комора Србије води регистар предузећа и других организација, које имају сертификат о усаглашености са захтевима одговарајућих стандарда. Министарство животне средине и просторног планирања води регистар система ЕМАС, према Закону о заштити животне средине. Међународна организација за стандардизацију (ИСО) у годишњим извештајима приказује податке о броју предузећа која су добила сертификат ИСО 14001 сертификат. Извештаји су доступни на сајту www.iso.org Подаци о броју предузећа који су добили сертификат о ЕМАС су доступни на порталу Европске комисије ЕМАС. Подаци се ажурирају годишње, квартално и месечно.
Јединица мере	– Број предузећа са сертификатима ИСО 14001 (за Србију и европске државе); број предузећа; – Број сертификата СРПС ИСО 14001 према секторима; број предузећа; – Процентуално учешће сертификата ИСО 14001 у односу на укупан број свих издатих сертификата (за Србију и европске државе); проценат; – Број предузећа која су увела систем ЕМАС (за Србију и европске државе); број предузећа.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10);

извештавања	– ISO survey certifications 2008, ISO Central Secretariat, November 2009.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Подаци о сертификатима СРПС ИСО 14001: Привредна комора Србије; – Подаци о сертификатима ИСО 14001 за европске државе: Међународна организација за стандардизацију; – Подаци о предузећа која су увела систем ЕМАС за Србију: Министарство животне средине, рударство и просторног планирања; – Подаци о предузећа која су увела систем ЕМАС за европске државе: Портал Европске комисије за ЕМАС. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ИНДУСТРИЈА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.61.	<i>10.61. Учесће рециклаже у бруто домаћем производу</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати развој рециклаже као делатности која обезбеђује заштиту животне средине, штедњу сировинских ресурса, штедњу енергије, итд. Рециклирање је прерада материјала на такав начин да се они могу поново употребити за своју првобитну намену у процесу производње. Изражава се учешћем у бруто домаћем производу у процентима.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Статистика националних рачуна у оквиру резултата обрачуна бруто домаћег производа (БДП), приказује Структуру БДП-а по делатностима. Податак о учешћу рециклаже се преузима из тог приказа.
Јединица мере	Проенти (%)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о класификацији („Службени гласник РС”, број 104/09); – Уредба о класификацији делатности Владе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 54/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Подаци се достављају (објављују) једном годишње у периодици Републичког завода за статистику Србије (<i>Статистички годишњак</i>).

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ЕНЕРГЕТИКА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.62.	<i>10.62. Укупна потрошња примарне енергије по енергентима</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори
Дефиниција и опис индикатора	Укупна потрошња примарне енергије представља потребну количину енергије да се задовољи потрошња у земљи. Израчунава се као збир бруто потрошње свих енергената (угаљ, нафта, гас, хидропотенцијал, биодизел, геотермална енергија, соларна енергија, огревно дрво). Релативно учешће појединачних енергената се мери односом између потрошње енергије пореклом из тог енергента и укупне потрошње примарне енергије, а израчунава се за календарску годину. Подиндикатори: 1. Укупна потрошња примарне енергије и потрошња свих енергената (угаљ, нафта, гас, хидропотенцијал, биодизел, геотермална енергија, соларна енергија, огревно дрво); 2. Структура потрошње примарне енергије према енергентима; 3. Просечна годишња стопа раста за различите енергенте.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о потрошњи примарне енергије (укупно и по енергентима) и структури потрошње – преузимају се из енергетских биланса Министарства за инфраструктуру и енергетику и Републичког завода за статистику, који се раде годишње. Просечна годишња стопа раста за различите енергенте се израчунава према формули: $((E_{pg}/E_{bg})^{(1/B_{rg})} - 1) \times 100$ где је: E_{pg} - потрошња енергије последње године E_{bg} - потрошња енергије базне године B_{rg} - број година посматраног периода (од базне године до последње године)
Јединица мере	Потрошња енергије се мери у милионима тона еквивалентне нафте (Mten). Учешће енергената у укупној потрошњи енергије, као и Просечна годишња стопа раста су приказани у облику процента (%).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04); - Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015.године; - Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, 72/09); - Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09); - Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06); - Закон о потврђивању статута Међународне Агенције за обновљиву енергију (IRENA), („Службени гласник РС”, број 105/09);

	- Уредба о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и критеријумима за оцену испуњености тих услова („Службени гласник РС”, број 99/09); - Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, 72/09); - Директива 2001/77/ЕС о промовисању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије; - Директива 2003/30/ЕС о промовисању коришћења биогорива и других горива из обновљивих извора енергије у сектору саобраћаја; - Европска Агенција за животну средину (EEA) – Indicator CSI 029 / ENER 026 - Primary energy consumption by fuel; - Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies – Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство за инфраструктуру и енергетику и Републички завод за статистику. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде Енергетских биланса које Републички завод за статистику Србије и Министарство за инфраструктуру и енергетику објављују годишње

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ЕНЕРГЕТИКА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.63.	<i>10.63. Потрошња финалне енергије по секторима</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори
Дефиниција и опис индикатора	Потрошња финалне енергије у енергетске сврхе (енергија коју потроше крајњи потрошачи) је збир потрошње финалне енергије у свим секторима: индустрија, саобраћај, домаћинства, пољопривреда и остали потрошачи. Подиндикатори: 1. Укупна потрошња финалне енергије; 2. Структура потрошње по секторима.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о потрошњи финалне енергије (укупно и по секторима) преузимају се из енергетских биланса Министарства за инфраструктуру и енергетику и Републичког завода за статистику који се раде годишње. Структура потрошње по секторима се израчунава као однос између потрошње финалне енергије тог сектора и укупне потрошње финалне енергије израчунато за календарску годину.
Јединица мере	Потрошња енергије се мери у милионима тона еквивалентне нафте (Mten). Структура потрошње по секторима је приказана у облику процента (%).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04); - Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015.године; - Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 72/09); - Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09); - Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06); - Закон о потврђивању статута Међународне Агенције за обновљиву енергију (IRENA), („Службени гласник РС”, број 105/09); - Уредба о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и критеријумима за оцену испуњености тих услова („Службени гласник РС”, број 99/09); - Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, број 72/09); - Директива 2001/77/ЕС о промовисању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије; - Директива 2003/30/ЕС о промовисању коришћења биогорива и других горива из обновљивих извора енергије у сектору саобраћаја; - Европска Агенција за животну средину (EEA) - Indicator CSI 027 / ENER 016 - Final energy consumption by sector;

	- Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies – Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство за инфраструктуру и енергетику и Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде Енергетских биланса које Републички завод за статистику Србије и Министарство за инфраструктуру и енергетику објављују годишње

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ЕНЕРГЕТИКА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.64.	<i>10.64. Укупни енергетски интензитет</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Укупни енергетски интензитет је мера укупне потрошње енергије у односу на економске активности. Представља се као однос потрошње примарне енергије и бруто домаћег производа (БДП) Раздвајање може бити резултат смањења потражње за енергијом (нпр. грејање, осветљење, транспорт путника или робе), или коришћењем енергије на ефикаснији начин (коришћење мање енергије по јединици производње), или комбинација обадва. Индикатор идентификује у којој мери се одвија раздвајање између потрошње енергије и економског раста. Релативно раздвајање се дешава када потрошња енергије расте, али спорије него БДП. Апсолутно раздвајање се дешава када је потрошња енергије стабилна или пада, док БДП расте. Са становишта заштите животне средине, утицај зависи од укупног износа потрошње енергије, али и од врсте енергената и технологија која се користи за производњу енергије.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о потрошњи примарне енергије преузимају се из енергетских биланса Министарства за инфраструктуру и енергетику и Републичког завода за статистику, који се раде годишње. Подаци о бруто домаћем производу се преузимају од Републичког завода за статистику. Приказују се у сталним ценама да се избегне утицај инфлације. Енергетски интензитет се израчунава као однос/количник потрошње примарне енергије и бруто домаћег производа, а приказује се у форми индекса.
Јединица мере	Потрошња енергије се мери у хиљадама или милионима тона еквивалентне нафте (kten или Mten). БДП се мери у милионима динара и евра, у сталним ценама 2002. год. Укупни енергетски интензитет се приказује у индексима.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04); - Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године - Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 72/09); - Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09); - Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06); - Закон о потврђивању статута Међународне Агенције за обновљиву енергију (IRENA), („Службени гласник РС”, број 105/09); - Уредба о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и критеријумима за оцену испуњености тих услова („Службени гласник РС”, број 99/09);

	– Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, број 72/09); – Директива 2001/77/ЕС о промовисању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије; – Директива 2003/30/ЕС о промовисању коришћења биогорива и других горива из обновљивих извора енергије у сектору саобраћаја; – Европска Агенција за животну средину (EEA) - Indicator CSI 028 / ENER 017 - Total primary energy intensity; – Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies – Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Потрошња примарне енергије: Министарство за инфраструктуру и енергетику и Републички завод за статистику; – Бруто домаћи производ: Републички завод за статистику. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде Енергетских биланса које Републички завод за статистику Србије и Министарство за инфраструктуру и енергетику објављују годишње

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ЕНЕРГЕТИКА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.65.	<i>10.65. Потрошња примарне енергије из обновљивих извора</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатором се приказује потрошња енергије произведене из обновљивих извора у односу на укупну потрошњу примарне енергије. Под појмом обновљиви извори енергије (ОИЕ) подразумевају се извори енергије који се налазе у природи и обнављају се у целисти или делимично: хидропотенцијал, биомаса, биодизел, геотермална и соларна енергија, енергија ветра, огревно дрво. Потрошња примарне енергије је збир бруто потрошње свих енергената (угаљ, нафта, гас, обновљиви извори енергије). Подиндикатори: 1. Учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи примарне енергије; 2. Укупна потрошња примарне енергије из обновљивих извора енергије; 3. Просечна годишња стопа раста потрошње енергије из обновљивих извора (%).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о потрошњи примарне енергије и енергије произведене из обновљивих извора преузимају се из енергетских биланса Министарства за инфраструктуру и енергетику и Републичког завода за статистику, који се раде годишње. Просечна годишња стопа раста потрошње енергије из обновљивих извора се израчунава на следећи начин: $((Epg/Ebg)^{(1/Vrg)} - 1) \times 100$ где је: Epg - потрошња енергије последње године Ebg - потрошња енергије базне године Vrg - број година посматраног периода (од базне године до последње године)
Јединица мере	Потрошња и обновљивих извора енергије и укупне примарне енергије се мере у хиљадама или милионима тона еквивалентне нафте (kten или Mten). Потрошња обновљивих извора енергије се мери у апсолутној вредности, али се приказује и у облику процента. Просечна годишња стопа раста се приказује у процентима.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04); - Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015.године; - Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 72/09); - Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09);

	- Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06); - Закон о потврђивању статута Међународне Агенције за обновљиву енергију (IRENA), („Службени гласник РС”, број 105/09); - Уредба о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и критеријумима за оцену испуњености тих услова („Службени гласник РС”, број 99/09); - Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, број 72/09); - Директива 2001/77/ЕС о промовисању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије; - Директива 2003/30/ЕС о промовисању коришћења биогорива и других горива из обновљивих извора енергије у сектору саобраћаја; - Европска Агенција за животну средину (EEA) - Indicator CSI 030 / ENER 029 - Renewable primary energy consumption; - Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies – Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство за инфраструктуру и енергетику и Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде Енергетских биланса које Републички завод за статистику Србије и Министарство за инфраструктуру и енергетику објављују годишње

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ЕНЕРГЕТИКА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.66.	<i>10.66. Потрошња електричне енергије из обновљивих извора</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатором се приказује потрошња електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије у односу на укупну потрошњу електричне енергије. Под појмом обновљиви извори енергије (ОИЕ) подразумевају се извори енергије који се налазе у природи и обнављају се у целости или делимично: хидропотенцијал, биомаса, биодизел, геотермална и соларна енергија, енергија ветра, огревно дрво, отпад. Електрична енергија произведена из обновљивих извора енергије обухвата производњу електричне енергије из хидроелектрана (искључујући производњу која је резултат система пумпања), ветрогенератора, соларна, геотермална, из биомасе и отпада. Укупна потрошња електричне енергије обухвата укупну националну потрошњу електричне енергије свих енергената (угаљ, нафта, гас, обновљиви извори енергије). Подиндикатори: 1. Учесће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи електричне енергије; 2. Укупна потрошња електричне енергије из обновљивих извора енергије; 3. Просечна годишња стопа раста потрошње електричне енергије из обновљивих извора (%).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци о потрошњи електричне енергије и електричне енергије произведене из обновљивих извора преузимају се из енергетских биланса Министарства за инфраструктуру и енергетику и Републичког завода за статистику, који се раде годишње. Просечна годишња стопа раста потрошње електричне енергије из обновљивих извора се израчунава на следећи начин: $((E_{pg}/E_{bg})^{(1/B_{pg})} - 1) \times 100$ где је: E_{pg} - потрошња енергије последње године E_{bg} - потрошња енергије базне године B_{pg} - број година посматраног периода (од базне године до последње године)
Јединица мере	Потрошња и електричне енергије из обновљивих извора енергије и укупне електричне енергије се мери у хиљадама или милионима тона еквивалентне нафте (kten или Mten). Потрошња обновљивих извора енергије се мери у апсолутној вредности, али се приказује и у облику процента. Просечна годишња стопа раста се приказује у процентима.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04); - Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015.године; - Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до

	2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 72/09); – Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09); – Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службени гласник РС”, број 62/06); – Закон о потврђивању статута Међународне Агенције за обновљиву енергију (IRENA), („Службени гласник РС”, број 105/09); – Уредба о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и критеријумима за оцену испуњености тих услова („Службени гласник РС”, број 99/09); – Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”, број 72/09); – Директива 2001/77/ЕС о промовисању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије; – Директива 2003/30/ЕС о промовисању коришћења биогорива и других горива из обновљивих извора енергије у сектору саобраћаја; – Европска Агенција за животну средину (EEA) – Indicator CSI 031 / ENER 030 – Renewable electricity consumption; – Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies – Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство за инфраструктуру и енергетику и Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде Енергетских биланса које Републички завод за статистику Србије и Министарство за инфраструктуру и енергетику објављују годишње

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПОЉОПРИВРЕДА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.67.	<i>10.67. Подручја под органском пољопривредом</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује трендове ширења подручја под органском пољопривредом и њихов удео у укупној пољопривредној производњи. Органска пољопривредна производња представља одрживо управљање у пољопривреди које најповољније користи плодност земљишта и расположиве воде, природна својства биљака и животиња, омогућавајући повећање приноса и отпорности биљака уз прописану (и ограничену) употребу ђубрива и средстава за заштиту биља и животиња. Подиндикатори: 1. Укупна површина под органском пољопривредом; 2. Удео површина под органском пољопривредом у укупној пољопривредној површини.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу података о укупној површини под органском пољопривредном производњом и њиховог удела у укупној пољопривредној површини и приказује се нумерички, табеларно и графиконом као: – удео подручја на којима се примењују методе органске производње у односу на укупну пољопривредну површину у %; – удео пољопривредних газдинстава које примењују методе органске пољопривреде у односу на укупан број пољопривредних газдинстава у %; – удео додељених подстицаја за примену и развој метода органске пољопривреде у укупном износу подстицаја у %.
Јединица мере	Индикатор се изражава у хектарима (ha), односно у процентима (%).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о органској производњи („Службени гласник РС”, број 30/10); – Уредба Савета 1804/1999/ЕЕС којом се допуњује Уредба о еколошкој производњи пољопривредних производа и означавању тако произведених пољопривредних и прехранбених производа, како укључивача и сточарску производњу; – Уредба Савета 2092/91/ЕЕС о еколошкој производњи пољопривредних производа и означавању тако произведених пољопривредних и прехранбених производа; – Европска Агенција за заштиту животне средине (ЕЕА) – Indicator CSI 026 – Area under organic farming.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде Периодичност сакупљања података: годишње

Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31.марта текуће године за претходну годину
---	---

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПОЉОПРИВРЕДА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.68.	<i>10.68. Потрошња минералних ђубрива и средстава за заштиту биља</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује укупну количину минералног ђубрива и средстава за заштиту биља коришћених по јединици површине пољопривредног земљишта. Укупна количина употребљеног минералног ђубрива показује суму азота (N), фосфора (P₂O₅) и калијума (K₂O) употребљених у пољопривредној производњи. Укупна количина употребљених средстава за заштиту биља изражена је у t активне материје по јединици површине пољопривредног земљишта. Подиндикатори: 1. Обим коришћења минералног ђубрива у пољопривреди по јединици површине пољопривредног земљишта; 2. Потрошња појединих категорија минералног ђубрива у kg/ha/годишње укупно и према култури; 3. Коришћење средстава за заштиту биља у t активне материје по јединици површине пољопривредног земљишта; 4. Увоз, извоз и производња средстава за заштиту биља у kg/годишње; 5. Третиране пољопривредне површине; 6. Укупне површине усева.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израчунава на основу података о потрошњи минералних ђубрива на засејаним пољопривредним површинама, на годишњем нивоу. Потрошња средстава за заштиту биља (СЗБ) се израчунава: – Према формули: $Po/ha = U + Pr_{dom} / OP - I,$ где је: Po – потрошња СЗБ U – увоз Pr_{dom} – производња за домаће тржиште OP – обрадиве површине I – извоз Увоз и производња СЗБ посматра се укупно и према активној материји у kg/годишње. Извоз СЗБ посматра се укупно и према активној материји у kg/годишње. Третиране површине и укупне површине усева се изражавају у ha. – Према PEAR/SWAP моделу, просечно, максимално и минимално дозирање према културама у kg активне материје/ha.
Јединица мере	Индикатор се изражава у килограму по хектару, по години (kg/ha/год) за минерална ђубрива, односно у тонама активне материје по јединици површине пољопривредног земљишта (t а.м./ha), или у килограмима годишње по ha обрадиве површине (kg/год/ha) за средства за заштиту биља.

Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о средствима за исхрану биља и оплемењивачима земљишта („Службени гласник РС”, број 56/10); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06 и 41/09); – Правилник о начину достављања података о произведеним и у промет стављеним средствима за исхрану биља („Службени гласник РС”, број 56/10); – Закон о средствима за заштиту биља („Службени гласник РС”, број 41/09); – Закон о здрављу биља („Службени гласник РС”, број 41/09); – Закон о потврђивању Стокхолмске конвенције („Службени гласник РС”, број 42/09); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Оквирна директива о водама 2000/60/ЕЕС Директива о заштити вода од загађивања нитратима пољопривредног порекла 91/676/ЕЕС; Стокхолмска конвенција о постојаним органским загађујућим материјама (Stockholm 2001); – Директива Савета 79/117/ЕЕС којом се забрањује стављање на тржиште и примена средстава за заштиту биља која садрже одређене активне материје; – Директива Савета 76/464/ ЕЕС о загађењу узрокованом испуштањем одређених опасних материја у водени екосистем Заједнице; – Индикатор одрживог развоја Републике Србије - IOR-SRB; – Европска Агенција за заштиту животне средине (ЕЕА) – Irena Indicator - Fertiliser consumption; Consumption of pesticides; – UNECE Indicator F23 и F24, Fertiliser consumption и Pesticide consumption.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику и Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде – Управа за заштиту биља Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за предходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПОЉОПРИВРЕДА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.69.	<i>10.69. Наводњавање пољопривредних површина</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати трендове у укупној потрошњи воде за потребе наводњавања и површине које се наводњавају. Подаци о повећању површина које се наводњавају или о површинама под културама које се уобичајено наводњавају омогућавају процену укупних пољопривредних притисака на водне ресурсе. Подиндикатори: 1. Површине које се наводњавају; 2. Укупна годишња потрошња воде за наводњавање према начину наводњавања; 3. Укупна годишња потрошња воде према наводњаваној култури.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу анализе података о потрошњи воде за потребе наводњавања према начину наводњавања, пореклу воде за наводњавање, наводњаваној култури и података о годишњој количини потрошене воде у односу на укупну количину потрошене воде на подручју Републике Србије, као и на основу анализе површина које се наводњавају. Индикатор се приказује нумерички, табеларно и графиконом.
Јединица мере	Индикатор се изражава у хектарима (ha), односно у процентима (%), односно у метрима кубним по хектару годишње (m ³ /ha/год)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о пољопривредном („Службени гласник РС”, 62/06 и 41/09); – Закон о водама („Службени гласник РС”, број 30/10); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Оквирна Директива о водама 2000/60/ЕЕС; – Европска Агенција за заштиту животне средине (ЕЕА) – Irena Indicator - Water use.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПОЉОПРИВРЕДА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.70.	<i>10.70. Пољопривредне области високе природне вредности</i>
Тематско подручје	Притисци
Дефиниција и опис индикатора	Пољопривредне области високе природне вредности укључују подручја са бројним диверзитетом врста и станишта које су најчешће карактерисане екстензивном пољопривредном производњом. Ове области карактерише присуство врста које су на листи заштите на Европском нивоу. Индикатор показује удео пољопривредних области које су процењене као високо вредне са аспекта биодиверзитета у односу на укупну пољопривредну површину.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се добија мапирањем пољопривредних области са великим биолошким диверзитетом коришћењем: – Corine Land Cover базе података; – Података о саставу пољопривредне производње; – Података о NATURA2000 и другим подручјима вредним са аспекта биодиверзитета; – Података о распрострањености и бројности угрожених врста. Индикатор се представља графиком као % пољопривредних области високе природне вредности у односу на укупно пољопривредно земљиште за петогодишње раздобље и у виду мале просторне распрострањености ових подручја.
Јединица мере	Индикатор се изражава у хектарима (ha), односно процентима (%).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-испр.); – Закон пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, 41/09); – Директива Савета 92/43/ЕЕС о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре; – Директива 79/409/ЕЕС о заштити птица.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Агенција за заштиту животне средине; – Завод за заштиту природе; – Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде; – Пољопривредни факултет Београд; – Пољопривредни факултет Нови Сад; – Биолошки факултет Београд. Периодичност сакупљања података: пет година
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Индикатор прати динамику израде база података које су основа за израду индикатора.

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ТРАНСПОРТ	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.71.	<i>10.71. Превоз путника и терета у односу на БДП</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор је дефинисан као базни индекс остварених путничких километара/тонских километара (ткм) у односу на бруто домаћи производ (БДП). Укључен је укупан број превезених путника/ укупно превезени терет у тонама, као и број превезених путника/терета према врсти (виду) транспорта: друмски превоз (личним аутомобилима и аутобусима), железнички, ваздушни и водни превоз. Подиндикатори: 1. Превоз путника према врсти и сврси превоза; 2. Остварени путнички километри (ркм); 3. Путнички километри (ркм) по становнику; 4. Превоз терета; 5. Остварени тонски километри (ткм); 6. Укупно тона.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу израчунавања односа између путничких километара/тонских километара и БДП-а изражен као индекс, $2000=100$, односно стопа раста пкм/стопа раста БДП-а.
Јединица мере	Неименовани број.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	Европска агенција за животну средину (ЕЕА) – CSI 035-Passenger transport demand. Европска агенција за животну средину (ЕЕА) – CSI 036 - Freight transport demand.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички Завод за статистику Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ТРАНСПОРТ	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.72.	<i>10.72. Потрошња горива, чистијих и алтернативних горива у саобраћају</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор је дефинисан као укупна потрошња горива, чистијих и алтернативних горива по врстама превоза и врстама горива. Индикатор се изражава за друмски, железнички, ваздушни и водни превоз. Подиндикатори: – Укупна потрошња горива; – Укупна потрошња чистијих горива; – Укупна потрошња алтернативних горива; – Потрошња горива по врсти горива.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу података о потрошњи горива по врстама превоза и врстама горива.
Јединица мере	Тона (t)
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	Европска агенција за животну средину (EEA) -TERM 001- Transport final energy consumption by mode. Европска агенција за животну средину (EEA) – CSI 037 – Use of cleaner and alternative flues.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички Завод за статистику и НИС Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ТРАНСПОРТ	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.73.	<i>10.73. Моторна возила</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати број моторних возила у Републици Србији која су у току једне године приступила редовном техничком прегледу према врстама возила. Подиндикатори: 1. Број возила према врсти; 2. Број моторних возила према врстама и према еколошким хомогацијским категоријама мотора; 3. Број моторних возила према врсти и према алтернативним погонским горивима; 4. Број превозних средстава према врсти (виду) транспорта (друмски, железнички, ваздушни, речни); 5. Просечна старост возног парка.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Индикатор се израђује на основу броја возила према врсти возила и према врсти мотора која су у току једне године приступила редовном техничком прегледу.
Јединица мере	Број, година.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	Европска агенција за животну средину (ЕЕА) - TERM 034 - Prortion of vehicle fleet meeting certain emission standards. Европска агенција за животну средину (ЕЕА) - TERM 032 - Size of the vehicle fleet. Европска агенција за животну средину (ЕЕА) - TERM 033 - Avegare age of the vehicle fleet.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Републички завод за статистику; – Министарство унутрашњих послова; – Агенција за заштиту животне средине; – Пловпут; – Агенција за контролу лета Србије и Црне Горе; – Железнице Србије. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ТУРИЗАМ	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.74.	<i>10.74. Интензитет туризма</i>
Тематско подручје	Покретачки фактори /или притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује доласке и ноћења туриста, кроз временски и просторни распоред према врстама туристичких места, као и број лежајева, у циљу праћења притисака на животну средину. Под појмом доласци подразумева се број туриста који бораве једну или више ноћи у смештајном објекту у посматраном периоду. У ноћења спада број ноћења које остваре туристи у смештајном објекту. Индикатором се дају подаци о густини туристичког промета. Подиндикатори: 1. Доласци и ноћења туриста (домаћи и страни); 2. Туристички промет (доласци) и боравак (ноћења) према врстама туристичких места. Према утврђеним критеријумима, сва места се разврставају у 5 врста: главни административни центри, бањска места, планинска места, остала туристичка места и остала места; 3. Број лежајева; 4. Трендови у броју лежајева и броју ноћења.
Методологија израчунавања и сакупљања података	Републички завод за статистику податке прикупља месечним извештајем угоститељских и других пословних субјеката који пружају услуге смештаја туристима, односно које посредују у пружању тих услуга. Подаци се преузимају из Републичког завода за статистику и прерачунавају према методологији Европске агенције за животну средину - YIR01TO10, Tourism intensity
Јединица мере	- Доласци и ноћења туриста: у хиљадама туриста; - Туристички промет и боравак према врстама туристичких места: у хиљадама туриста и проценат учешћа у односу на укупан промет; - Трендови у броју лежајева и броју ноћења: индекси 2000=100%.
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); - Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10); - Закон о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) - Стратегија туризма Републике Србије („Службени гласник РС”, број 91/06); - Европска Агенција за животну средину (EEA) – Indicator YIR01TO10 - Tourism intensity; - Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies; - Third edition, Methodology sheets, United Nations, New York, 2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику и Регистар туризма Периодичност сакупљања: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	10. ПРИВРЕДНИ И ДРУШТВЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
УРБАНИЗАЦИЈА	
Ред. бр.	Назив индикатора
10.75.	<i>10.75. Урбана насеља</i>
Тематско подручје	Стање и/или покретачки фактори и/или притисци
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује раст урбаних насеља преко површина урбаних насеља и становништва у њима. Подиндикатори: 1. Површина урбаних насеља - приказује промене величине површине које заузимају урбана насеља. Он приказује површине заузете изградњом објеката и урбаном инфраструктуром, урбаним зеленим, спортским и рекреационим површинама, као и транспортном инфраструктуром. Прате се: површина укупног урбаног подручја и површина урбаног подручја према CORINE Land Cover (CLC) класама. (притисак); 2. Проценат становништва у урбаним насељима - приказује колико становника живи у градским (урбаним) насељима у односу на укупан број становника (стање); 3. Стопа раста становништва у урбаним насељима приказује просечну годишњу промену броја становника који живе у градским (урбаним) насељима. Овај подиндикатор мери колико се брзо мења величина становништва у урбаним насељима (покретачки фактор); 4. Густина становништва у урбаним насељима - приказује промене густине становништва у урбаним подручјима (притисци).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Површина урбаних насеља се израчунава анализом карата заснованих на снимцима Landsat сателита за CLC 1990., 2000. и 2006. године, односно на основу тренда пораста пренамењених површина изградњом у одређеном временском раздобљу (5-10 година) CLC-база података промена; Проценат становништва у урбаним насељима се рачуна као однос/количник становништва урбаних насеља и укупним становништвом на посматраном подручју (целе земље или одређене области), изражен у процентима; Стопа раста становништва у урбаним насељима се рачуна као однос/количник Процента становништва у урбаним насељима према пописима становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији, подељен са бројем година између пописа, изражен у процентима; Густина становништва у урбаним насељима се рачуна као однос/количник броја становника у урбаним насељима и површине урбаних насеља. Подаци за Површина урбаних насеља се користе из CLC база података (Агенција за заштиту животне средине). Проценат становништва у урбаним насељима се преузимају из Републичког завода за статистику, док се Стопа раста становништва у урбаним насељима израчунава на основу података о Процентима становништва у урбаним насељима. Густина становништва у урбаним насељима израчунава се на основу података о броју становника у урбаним насељима (Републички завод за статистику) и површине урбаних насеља CLC база података (Агенција за заштиту животне средине).
Јединица мере	Површина урбаних насеља: ha или km ² ;

	Проценат становништва у урбаним насељима: % (проценат) укупног становништва; Стопа раста становништва у урбаним насељима: % (проценат); Густина становништва у урбаним насељима: број становника/км²
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10) - Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); - Закон о просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10); - 6th Environment Action Programme (6EAP COM (2001) 31); - Саопштење Европске Комисије "Towards a Thematic Strategy on the Urban Environment" (COM (2004) 60); - EU Strategy for Sustainable Development (COM (2001) 264); - Urban sprawl in Europe, EEA Report, 2006; - Европска Агенција за заштиту животне средине (EEA) - Indicator CSI 014 – Land take; - УН Комисија за одрживи развој (UN CSD) - Indicator UN_ME047 Percent of population in urban areas; - УН Комисија за одрживи развој (UN CSD) - Indicator UN_ME044 - Rate of growth of urban population; - УН Комисија за одрживи развој (UN CSD) - Indicator UN_ME048- Area and population of urban formal and informal settlements.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику и Агенција за заштиту животне средине Периодичност сакупљања података: пет и десет година
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Периодика израде CLC базе података и периодика израде Пописа становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији

Тематска целина	11. МЕЂУНАРОДНА И НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА, КАО И МЕРЕ (СТРАТЕГИЈЕ, ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ, СПОРАЗУМИ), ИЗВЕШТАЈИ И ОСТАЛА ДОКУМЕНТА И АКТИВНОСТИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
11.76.	<i>11.76. Успешност спровођења законске регулативе</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор квантитативно даје степен успешности спровођења законске регулативе из области заштите животне средине, грађевине и урбанизма. Индикатор се заснива на подацима из годишњег Извештаја о раду републичке инспекције у Министарству животне средине и просторног планирања (Сектора за контролу и надзор). У извештају је садржан рад свих осам одељења Сектора са табеларним приказом за сваку област коју покрива, из надлежности спровођења закона из области заштите животне средине, грађевине и урбанизма. Табеларни приказ рада републичке инспекције по Одељењима садржи: број инспекцијских прегледа, број решења инспектора, број поднетих захтева за покретање прекршајног поступка, број захтева за покретање поступка за привредни преступ, број поднетих кривичних пријава, годишњи извештај садржи и листе објеката за контролу у току године, инвентар ИРРС инсталација, податке о оператерима који генеришу отпадне воде, списак корисника рибарских подручја, списак заштићених подручја, податке прикупљене у заједничким инспекцијским надзорима (локални инспектори за заштиту животне средине, МУП и друге надлежне инспекције).
Методологија израчунавања и сакупљања података	У складу са Директивом о обавези планирања и извештавања инспекције за заштиту животне средине (на републичком нивоу) бр. 353-03-2196/2006-01, ступила на снагу 31.1.2007. године, усклађеном са Препоруком Европског Парламента и Савета Европе од 4. априла 2001. год. (2001/331/EC) о увођењу минималних критеријума за инспекцијску контролу у области заштите животне средине (RMCEI - Recommendation on Minimum Criteria for Environmental Inspection for EU member countries), сваки инспектор, у складу са описом послова које обавља, сачињава месечни извештај о раду за претходни месец, као и план за наредни месец, које на почетку месеца (сваког 1. у месецу) доставља свом непосредном руководиоцу. Сви извештаји се групишу по одељењима и објављују једном годишње, у јануару, за претходну годину на вебсајту Министарства. План за наредни месец инспектора мора бити усклађен са годишњим планом рада Сектора. За планирање инспекцијског надзора веома су важни подаци које инспекција сакупља „на терену“; ови подаци се прикупљају и систематизују и на основу њих се формира листа објеката за контролу за сваку од области надзора (за свако одељење инспекције посебно). Индикатор се рачуна као однос/количник броја предузетих мера (надзор, решење, пријава, ...), текуће са претходном годином изражену у % (проценат, појединачно за Одељења и укупно за Сектора за контролу и надзор.

Јединица мере	По одељењима републичке инспекције, број предузетих мера, и то: – број инспекцијских надзора; – број решења инспектора; – број поднетих захтева за покретање прекршајног поступка; – број захтева за покретање поступка за привредни преступ; – број поднетих кривичних пријава; – број обављених инспекцијских надзора оператора који генеришу отпадне воде; – број обављених заједничких инспекцијских надзора (сарадња са локалним инспекторима за зжс, МУП и другим надлежним инспекцијама).
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Препорука Европског Парламента и Савета Европе од 4. априла 2001. год. (2001/331/EC) о увођењу минималних критеријума за инспекцијску контролу у области заштите животне средине; – (Recommendation of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 providing for minimum criteria for environmental inspections in the Member States (2001/331/EC); – Директива о обавези планирања и извештавања инспекције за заштиту животне средине бр. 353-03-2196/2006-01 од 20.12.2006; – Инструкција о потреби извештавања инспекције за заштиту животне средине бр. 353-03-2197/2006-01 од 26.01.2007.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство животне средине, рударства и просторног планирања - Сектор за контролу и надзор.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: једном годишње, у јануару, за претходну годину

Тематска целина	12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ЕКОНОМСКИ ИНСТРУМЕНТИ	
Ред. бр.	Назив индикатора
12.77.	<i>12.77. Издаци из буџета</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор се односи на све издатке буџета Републике, АП Војводине и градова и општина (укључујући и плате) који су извршени са функције „заштита животне средине“. Подиндикатори: 1. Укупни издаци за заштиту животне средине; 2. Укупни издаци за заштиту животне средине у односу на бруто домаћи производ (БДП); 3. Структура издатака према нивоу (република, покрајина, локалне самоуправе).
Методологија израчунавања и сакупљања података	– Укупни издаци се односе на све издатке буџета Републике, АП Војводине и градова и општина (укључујући и плате) који су извршени са функције Заштита животне средине према Функционалној класификацији јавних расхода. – Укупни издаци у односу на бруто домаћи производ (БДП) се рачунају као однос/количник БДП и издатака за заштиту животне средине, и приказују се као проценат.
Јединица мере	Милиони динара и проценти
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Миленијумски циљеви развоја у Србији; – Закон о буџету, доноси се сваке године за наредну годину; – Меморандум о буџету и економској и фискалној политици за наредну годину са пројекцијама за наредне две године, доноси се сваке године; – УН Комисија за одрживи развој (UN CSD) - Indicator UN_ME070 - Environmental protection expenditures as a percent of Gross Domestic Product (GDP).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство финансија - Буџет Републике; – буџети АП Војводине и јединица локалне самоуправе; – финансијски планови ООСО; – Републички завод за статистику - ДЕВИНФО база података. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици доношења Закона о буџету, као и објављивања у ДЕВИНФО бази података (Дванаест месеци након обрачунске године (t+12))

Тематска целина	12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
12.78.	12.78. Инвестиције и текући издаци
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Инвестиције и текући издаци за заштиту животне средине јесу сви издаци којима се спречава, уклања или смањује штетни утицај на животну средину (без инвестиционих издатака и амортизације): - у вези с уређајима и опремом за заштиту животне средине (текући издаци за потрошену енергију, за резервне делове, запослена лица, услуге унутар предузета, туђе услуге, камате); - други издаци (за планирање, истраживање, развој, итд.). Инвестиције подразумевају инвестиције у земљиште, зграде и друге објекте и опрему за: - прикупљање, превоз, обраду, одлагање и складиштење отпада; - заштиту и ремедијацију земљишта, подземних и површинских вода; - спречавање или смањивање загађивања отпадних вода; - заштиту природе и биодиверзитета; - заштиту климе и ваздуха; - смањивање, избегавање или спречавање буке. Подиндикатори: - Инвестиције укупно и према намени (уклањање отпада, заштита површинских вода, заштита ваздуха, заштита подземних вода и земљишта, заштита природе, заштита од буке); - Текући расходи укупно и према намени (уклањање отпада, заштита површинских вода, заштита ваздуха, заштита подземних вода и земљишта, заштита природе, заштита од буке).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Подаци се прикупљају годишњим истраживањем о инвестицијама у основна средства - ИНВ-01-које спроводи Републички завод за статистику.
Јединица мере	Хиљаде динара
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); - Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); - Закон о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09); - Eurostat – Indicator ten00049 – Environmental protection expenditure; - Eurostat – Indicator ten00050 – Environmental investment by the public sector.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Републички завод за статистику, Статистика животне средине. Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде годишњих истраживања о инвестицијама у основна средства

Тематска целина	12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
12.79.	<i>12.74. Приходи од накнада и такси</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор показује финансијске ефекте од накнада за загађивање животне средине и коришћења природних ресурса. Накнаде су један од економских инструмената заштите животне средине, чији је циљ промовисање смањења оптерећења животне средине коришћењем принципа загађивач плаћа. У складу с тим, расходи по основу штете нанесене животној средини су бар делимично укључени у трошкове производње Подиндикатори: 1. Укупни приходи од такси и накнада за заштиту животне средине укључују накнаде за транспорт, енергетику, загађење, ресурсе, итд. Приказују се: – приходи од накнада и такси укупно; – структура прихода према врсти накнада и такси; – структура прихода према корисницима (органи који прикупљају накнаде) и нивоима корисника (република/покрајина/локалне самоуправе); – учешће у бруто домаћем производу (БДП). 2. Приходи Фонда за заштиту животне средине од накнада су накнаде које се наменски враћају у животну средину преко пројеката који се финансирају из средстава Фонда. Приказују се: – приходи Фонда од накнада укупно; – структура прихода према врсти накнада; – учешће у бруто домаћем производу (БДП). 3. Приходи локалне самоуправе од накнада су средства која се прикупљају у буџетским фондovima за животну средину локалних самоуправа, и наменски се користе за заштиту животне средине. Приказују се: – укупни приходи локалне самоуправе од накнада; – структура прихода према врсти накнада; – учешће ових средстава у бруто домаћем производу (БДП).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Сваки орган који прикупља накнаде, према одговарајућим прописима, обрачунава приходе о накнадама. Учешће ових средстава у бруто домаћем производу се рачуна као проценат БДП.
Јединица мере	Миллиони динара и проценти
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о Фонду за заштиту животне средине („Службени гласник РС”, број 72/09); – Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10); – Закон о амбалажи и амбалажном отпадом („Службени гласник РС”, број 36/09);

	– Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09); – Уредба о врстама загађивања, критеријумима за обрачун накнаде за загађивање животне средине и обвезницима, висини и начину обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС”, бр. 113/05, 06/07, 08/10 и 102/10); – Уредба о мерилима и критеријумима за повраћај, ослобађање и смањење плаћања накнаде за загађивање животне средине („Службени гласник РС”, број 113/05 и 23710); – Уредба о критеријумима за утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине и највишег износа накнаде („Службени гласник РС”, број 111/09); – Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС”, бр. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08 и 9/10); – Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњем извештају, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнада, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС”, број 54/10); – Уредба о критеријумима за обрачун накнаде за амбалажу или упакован производ и ослобађање од плаћања накнаде, обвезницима плаћања, висини накнаде као и начину обрачунавања и плаћања накнаде („Службени гласник РС”, број 8/10); – Уредба о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока за 2010. годину, („Службени гласник РС”, број 17/10); – Закон о рударству („Службени гласник РС”, број 104/09); – Правилник о утврђивању усклађених износа накнаде за загађивање животне средине („Службени гласник РС”, број 05/10); – Eurostat - Indicator ten00065 – Total environmental tax revenues as a share of GDP; – OECD/EEA database on instruments used for environmental policy and natural resources management.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство финансија; – Управа за трезор; – Фонд за заштиту животне средине Републике Србије; – Министарство за пољопривреду, трговину, шумарство и водопривреду; – јавна комунална предузећа; – јединице локалне самоуправе и остале институције које прикупљају накнаде. Периодичност сакупљања података: годишње.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Према динамици израде финансијских извештаја надлежних институција Рок достављања: 31. март текуће године за претходну годину

Тематска целина	12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
12.80.	<i>12.80. Средства за субвенције и друге подстицајне мере</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор прати економске подстицаје државе у области заштите животне средине. То су економски инструменти који привредним субјектима и грађанима указују да постоје и економске користи од улагања у заштиту животне средине. Подиндикатори: 1. Укупна средства за субвенције и друге подстицајне мере у области заштите животне средине; 2. Учешће ових средстава у бруто домаћем производу (БДП); 3. Структура средстава према намени (заштита вода, ваздуха, земљишта, енергетска ефикасност, отпад, итд.).
Методологија израчунавања и сакупљања података	Сваки орган који пружа субвенције и друге подстицајне мере, према одговарајућим прописима обрачунава средства која пружа. Структура се израчунава као процентуално учешће појединачних намена у односу на укупна средства. Учешће ових средстава у бруто домаћем производу се рачуна као проценат БДП.
Јединица мере	Милиони динара и проценти
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); – Закон о Фонду за заштиту животне средине („Службени гласник РС”, број 72/09); – Уредба о висини и условима за доделу подстицајних средстава („Службени гласник РС”, бр. 88/09, 67/10 и 101/10); – Правилник о начину и поступку управљања отпадним гумама („Службени гласник РС”, број 104/09 и 81/10); – Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр.36/09, 88/10 и 91/10-испр.); – Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09); – OECD/EEA database on instruments used for environmental policy and natural resources management.
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	– Министарство финансија; – Фонд за развој; – Фонд за заштиту животне средине Републике Србије; – Министарство животне средине, рударства и просторног планирања; – Министарство просвете и науке и остале институције које пружају субвенције Периодичност сакупљања података: годишње.
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Инфо. систем	Према динамици израде финансијских извештаја надлежних институција Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину

Тематска целина	12. СУБЈЕКТИ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Ред. бр.	Назив индикатора
12.81.	<i>12.81. Међународне финансијске помоћи</i>
Тематско подручје	Реакције друштва
Дефиниција и опис индикатора	Индикатор приказује међународне финансијске помоћи - донације и кредите за област заштите животне средине. Подиндикатори: 1. Укупне међународне помоћи у области заштите животне средине (по развојним партнерима); 2. Процентуално учешће укупне помоћи за заштиту животне средине у односу на укупне међународне помоћи Републици Србији; 3. Укупне бесповратне међународне помоћи (донације) у области заштите животне средине (по развојним партнерима); 4. Процентуално учешће донација за заштиту животне средине у односу на укупне донације Републици Србији; 5. Процентуално учешће укупних помоћи и донација за заштиту животне средине у односу на бруто домаћи производ.
Методологија израчунавања и сакупљања података	ИСДАКОН (Међусекторска радна група, односно мрежа одељења за међународну сарадњу са задатком да проактивно програмира, координира, управља и прати међународну помоћ у Републици Србији) у својој бази података садржи податке о свим видовима међународних финансијских помоћи, развојним партнерима и областима помоћи.
Јединица мере	Милиони РСД и ЕУРО и проценти
Правна покривеност националним и међународним прописима и обавезама извештавања	– Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон и 72/09 – др. закон); – Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10).
Извор и доступност података и периодичност сакупљања података	Министарство финансија – фИСДАКОН база података Периодичност сакупљања података: годишње
Начин и рокови достављања података, информација, индикатора и извештаја у Информациони систем	Рок достављања: до 31. марта текуће године за претходну годину